

ELŐFIZETÉS

HETILYBN:

Egy óra 24 korona.
Egy hét 2 korona.

VEKKEN:

Egy óra 20 korona.
Egy hét 2 k. 40 f.

MIRDETÉSEK:

6-hatásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Három sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 57.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-

Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, november 30.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A színészet ujászervezése.

A képviselőház ülése.

A kereskedőkért.

A kínai háború.

Agyonvert özvegyasszonyok.

Az aradi szövőgyár újabb tárgyalás alatt.

Kettős öngyilkosság Aradon.

Párbaj akadályokkal.

Szükség.

A „tanbetyárság” Aradon.

Tárcza: Órák a sötétben.

Regény-Csarnok: A kételkedő ember. Irta:

Groller Balduin.

A színészet ujászervezése.

Arad, november 29.

Megint foglalkozunk ezzel a kérdéssel, mely most, hogy ellene nyilatkoztak már az ország összes nagyobb városai, aktuálisabb még mint akkor, mikor a tervezet eszméje ismeretes lett. Most tudjuk már, hogy a szervezés, úgy a hogy a színészi felügyelő kontempálja, nem kell senkinek. Egy város, egy szinkerület sem kívánja a gyanakodást, a melyet így reája tukmálnának. Az erélyes tiltakozásnak kétségtelenül az lesz az eredménye, hogy a tervezetet elejtik és a szabályozás más módjáról gondoskodnak.

De az már most is bizonyos, hogyha a felügyelő az újabb tervezés kiindulási pontjául szintén csak a régiakat veszi, akkor kudarcot fog vallani másodsor is.

A mostani terv kiindulópontja ez: biz-

tosítani kell a direktorok kenyerét. Az ország pedig nem ezért kérte a színészet istápolását. Magyarországon alig van fényesebben jövedelmező, rentabilisabb vállalkozás a szini direktorok vállalkozásánál. Mint kóristák kezdik a pályájukat — tisztelet a kivételnek — mint rossz színészek folytatják és végzik, mint gazdag direktorok. Egy tuczat olyan direktort ismerek, aki alig két-három ezer forinttal rendelkezett, mikor a társulatát szervezte és néhány év múlva tőkepenzes és háziur volt. A direktorok kenyerét nem kell féltetni. Busás jövedelme lesz mindaddig, a míg az a bolond ötlete nem támadt, hogy a színházából kultur intézményt csinál. Eddig csak egy direktor adta a fejét erre, szegény *Rakodczai Pál*, de meg is bukott. Pedig a gazdag Kecskemét színházát birta. Negyven-ötvenezer frtot ölt bele az idealizmusába, most ismét segédtanár lett, a mi volt husz évvel ezelőtt is és lehet idealista 500 frt évi fizetéssel.

Az ő példáját szerencsére nem követte még egy magyar direktor sem, de nem is kulturintézmény a magyar színház. Feleljenek erre a középiskolák direktorai. Hány olyan előadás volt már, hogy a tanulókat ők maguk buzdíthatták volna a színházlátogatásra? Kultiválják-e a színházak a klasszikusokat, kultiválják-e a magyar írókat, vagy egyáltalában a komolyabb irányu színműrodalmat? Ugy-e, hogy nem?

Mert nem is kultiválhatják. A publi-

kum jobban szereti a könnyebb fajtájú szindarabokat, mert szórakozni akar. Morális épülésekért nem ül bele a páholyba öt-hat forintért. A direktornak pedig számolni kell a közönség izlésével, mert az idealizmusból nem él meg az ember.

Már most valakinek eszébe ne jusson kérdezni, hogy akkor mért költünk hát annyi rengeteg pénzt a színházra. Aki ezt hiábavaló költségnek tekintené, annak nincs igaza. Ad a város kedvezményeket a vendéglőknek és kávéházaknak is, ha a körülmények megkívánják. Kiaszfaloztatja az odavezető utakat és lámpákat állíttat elénk — a szórakozó közönségért persze. Ennyit, de még többet megérdemel a színház is, habár kulturintézménynek éppen annyit ér mai szervezetében, mint a kávéház, ahol az ember szintén művelődhetik, ha nem kártyázik és nem pezsgőzik, hanem olvassa a folyóiratokat, a szaklapokat és a politikai újságokat.

Ebben éppenséggel nincs szemrehányás, mert mi a közönség felfogását tolmácsoljuk és a közönségnek az a kontingense, amely színházban jár, nagyon meg van elégedve a színházzal, úgy ahogy van. Mert ez a kontingens a közönség gazdagabb és műveltebb rétegéből való és ez nem szorult arra, hogy a színházban tanuljon.

Tanulnia csak a népnek meg az ifjuságnak kellene. — A színház tehát kultur-intézménynek csak akkor fejlődhetnék, ha egyrészt a legmagasabb nívóra fejlesztené a művészetet, másrészt

TÁRCZA.

Órák a sötétben.

(Angolból.)

A dolog tréfával kezdődött; de a tréfa vége elég komoly lett.

Platte hadnagy ur földi javak nélkül szükködött. Vett hát egy Watterbury-órát, meg egy szerény bőrlánczot hozzá.

Az ezredes szintén Watterbury-órát viselt, láncznak meg egy zablaszij csatját. Az rövid is, meg nem is szakad el egykönnyen, szóval igen alkalmas. A zablaszij meg a bőrláncz között a különbség nem nagy; az egyik Watterbury-óra meg a másik között meg éppenséggel semmi. A garnizonban mindenki ismerte az ezredes csatját. Az ezredes nem volt világraszóló lovas, de szerette, ha ilyen hírért költötték és himes meséket szőtt arról a vadász-kantáról, melynek részét képezte egykor ez a zablasz. Egyébként az ezredes szigorúan vallásos volt.

Platte s az ezredes épp öltözködött a klubban. Mindkettő megkészt, mindkettő sietett. A két óra ugyanazon az állványon diszelgett a tükör alatt. A két lánc meg lógott lefelé. Ez a gondatlanság. Platte készült el előbb, felkapott egy órát, bepillantott a tükörbe, megvizsgálta a nyakkendőjét és szaladt kifelé. Negyven másodperczel később szakasztott

ugyanazt művelte az ezredes; mindegyik a másikonak az óráját vitte el.

Észrevehették önk, hogy vallásos ember igen gyanakvó természetű. Jobban ismeri a rosszat, mint az olyan, kinek kevesebb jutott a malasztól. Tudj Isten, hátha gonoszfajta volt keresztelése előtt. Annyi bizonyos, hogy a legártatlanabb dologba gonosz szándékot bele lehet magyarázni, ott menten ott terem a sok jámborlelkű ember. Ilyen jámbor lélekkel vala megáldva ezredes ur és neje ő nagysága. Ő nagysága volt azonban a rosszabbik kettejük közt. Az ő műhelyében kovácsolták a városi pletykát s nálánál rosszabb nyelve nem egyhamar volt valakinek. Az ezredesné dulta fel a családi békét Laplace-éknál is. Az ezredesné miatt bomlott fel a Ferris-Hangh-trey eljegyzés. Az ezredesné vette rá a fiatal Buxtont, hogy házassága első évét feleségestül a sikságon töltsé. Mibe is Buxtonné, valamint elsőszülött gyereke behaltak. Mindez az ezredesné lelkén szárad, valameddig katona lesz Indiában.

De térjünk vissza az ezredeshez és Platte-hez. Az öltöző-szobából ki-kí utjára ment. Az ezredes két káplán társaságában vacsorált, Platte meg legényvacsorára ment, majd leült whistezni.

S íme mi történik? Ha Platte szolgája az új kápat teszi a kanczára, a kápakulcs gombja nem nyomja a régi kápa kikopot bőrfoglalatján keresztül a kancza marját, mikor Platte hajnali két órakor haza baktatott. A kancza nem

ágaskodott volna, nem ugrott volna meg, nem esett volna az árokba, nem döntötte volna fel a szekeret és nem hajította volna le Platte-t egy álo-bokron keresztül Larkyn-né jól ápolt pázsitjára; és ez a történet soha meg nem íródik. Amde a nemes állat mindezeket megselekedte. Platte úgy hempergett a fűvön, mint a nyul; ekközben órája lánczostul kigurult a zsebéből és gurult-gurult a holdfényben, miglen egy ablak alá ért és ott megtelepedett.

Platte belegyömöszölte zsebkendőjét a kápa alá, kerékre állította a szekeret és hazament.

S íme hogyan fordul a sors kereke? A mit most el fogok mondani, nem esik meg száz esztendőben egyszer. Az ezredes elköltötte vacsoráját és pedig, mint tudjuk, két káplán társaságában. Vacsora után kigombolta a mellényét és felállt. Valami misszionáriusi jelentést akart elolvasni. E közben rákönykölt az asztalra, az óraláncza kicsuszott a gomblyukából és az óra — Platte órája — zajtalanul lecsusszant a szőnyegre. Itt lelte meg másnap reggel a pinczér; felvette és zsebreavágta.

Az ezredes ur pedig kocsira ült és hajtott hazafelé az ő drágalatos feleségéhez. A kocsis azonban felöntött a garatra és eltévedt. Így történt, hogy az ezredes kissé megkésve talált hazaérkezni. Persze, hiába szabadkozott. Ha ő nagysága okosan tudott volna haragudni, akkor tudta volna, hogy a mikor a férj szándékosan marad el éjszakára, mindig van józan és ügyes kifogása. Az ezredes meséje meg olyan

ugy, ha a népnek és ifjuságnak való színműveket kultiválna. Nem a népszínművek előadását értjük, mert ezek nem a népnek íródtak.

Az államnak és a városoknak tehát az volna kötelességük, hogy a színházak, amelyek könnyen érthető ekonómiai okokból a művészet igaz fejlesztésével nem törődhetnek, olyan helyzetbe jussanak, hogy valamit a kultúráért is tehessenek.

Tehát a színházakat szubvencionálni kell, segíteni, támogatni fokozottabb mértékben, de nem úgy, mint eddig, mert ha a régi módszer mellett maradunk, akkor megint nem a színház látná hasznát.

A szubvencionális egyetlen okos és czélszerű alkalmazását mi így képzeljük. Kötelezni kell a direktorokat arra, hogy olyan darabokat is vegyenek fel a repertoárba, amelyek valóban művelő hatást tesznek. Ezekre persze a színház rendes közönségéből nem akadna látogató. De megnézné szívesen a nép, amelynek nincs pénze. Ennek a népnek tehát ingyenes előadásokat rendezzen. És mert hogy a direktor ezt nem teheti, váltsa meg az állam, vagy a város az igazgató kárát a jövedelem minimumával.

Kötelezni kell a direktorokat arra, hogy kultiválják a magyar klasszikusokat. De mert ezek, mint a tapasztalat sajnos mutatja, szintén nem kasszadarabok, a színrehozatalukért rekompenzációt kapjon a színigazgató.

Végül kötelezni kell az igazgatókat arra, hogy nyissák meg a színházat az igazi művészetnek is. Karavánszámra jönnek Budapestről a világhírű művészek, de azok közül egyet sem mernek felléptetni a direktorok, mert a várható jövedelem nem fedezhetné az óriási fellépti díjakat. A szubvencziót ilyen alkalommal kellene adni az igazgatóknak.

Ime, az újjászervezést ilyen arányban kellene megkísérlni. Segítsük ki a színészetet művészietlen irányából, keressünk módokat arra, hogy a színházak kulturintézményekké erősödhesseken és tegyen erről javaslatot a színészeti felügyelő. Akkor majd nem talál arra az országos ellenzésre, mint most. (Sz.)

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 29.

Még csak második uapja a költségvetés tárgyalásának és már is oly csekély az érdeklődés a vita iránt, mintha azt mindenki meguntta volna. Az ülést csak jó későn lehetett megnyitni, mert Madarász József féltékenyen őrizte a ház határozatképességét.

Ugy 11 óra felé végre felállhatott Kosuth Ferencz és elmondhatta egyik legismertebb budgetbeszédét. Nemcsak az argumentumai nem voltak újak, de még a határozati javaslata sem változott tavaly óta.

Arányi Miksa volt a második szónok és mindjárt megjegyezhetjük, hogy kellemes meglepetést okozott a háznak és különösen a jobboldalnak különösen. Szépen, okosan és temperamentummal beszélt. Sehol semmi túlzás. Ószinte volt és igazságos, a mi nagy tetszést keltett és beszéde végén a miniszterek is meggratulálták.

No de a szünet után aztán éles lett a hangulat a szélbalon. A legkerekebb honatya Komjáthy Béla olyan panaszos hangon sorolt elő minden létező és nem létező bajt, hogy talán még Pichler is megsokalta.

Komjáthy különben kibeszélte az ülést, melynek végén Mandel Pál a néppártot részesítette viharosjelenetek közt megérdemelt leczkében.

Részletes tudósításunk itt következik:

A költségvetés.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László és Cseh Ervin.

Elnök bemutatja a belényesi választás eredményét, a mely szerint Gajary Ödönt választották meg képviselőnek.

Következett a napirend: a költségvetés tárgyalása.

Kossuth Ferencz: A függetlenségi és 48-as párt, mint általában az ellenzék, sőt maga a kormánypárt is mindig bizalmas kérdésnek tekintette a költségvetés el, vagy el nem fogadását. Pártja már 33 év óta utasítja vissza a költségvetést és visszautasítja most is.

Mindenekelőtt lehetetlennek tartja, hogy a 67-es kiegyezés alapján Magyarország akár politikailag, akár gazdaságilag boldogulhasson, különösen azóta, amióta Ausztriában a parlamenti viszonyok megbomlottak. A 67-es kiegye-

zés kezelése teljesen lehetetlenné vált. Meg van győződve arról, hogy ha Deák Ferencz ma élne, maga is tarthatatlannak mondaná a helyzetet és maga szívesen felbontani az Ausztriával kötött viszonyt. (Tetszés a szélbalon, ellenmondás jobbról.) Idéz Deák Ferencz beszédeiből, a melyekből azt bizonyítja, hogy Deák sem tekintette felbonthatatlannak az Ausztriával való viszonyt. Gátolja ez gazdasági fejlődésünket, de sőt megakasztja, mert épen ennek az áldatlan viszonyoknak az eredménye az a gazdasági pangás, a mely mindinkább fenyegetővé válik.

Hosszasabban vázolja gazdasági bajainkat, hathatósabban kell előmozdítani az ipari érdekeket, de meg van győződve arról, hogy az önálló vámterület felállításának nélkül ipart teremtenünk lehetetlen. (Helyeslés a szélbalon.) Az önálló vámterületet tehát fel kell állítanunk. (Helyeslés.) Független Magyarország nélkül helyes és hasznos politikát csinálni nem lehet. (Igaz! a szélbalon.)

Ezután az adórendszeréről szól, melynek hibás volta súlyos teherként nehezedik a nemzetre és keservesen sújtja a szegényebb osztályt. Határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint, miután a kormány a 67-es kiegyezést fenntartani kívánja, holott az az osztrák állapotok következtében kezelhetetlen s országunknak kárára válik, miután így nemcsak politikai függésünk marad fenn, de gazdaságilag sem fejlődhetünk és miután a kormány még mindig késik az önálló vámterület felállításával s végül az adó emelkedése folytán a nép egyre szegényedik, a Ház mondja ki, hogy a kormány iránt bizalommal nem viseltetik és a költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Arányi Miksa: Bizalommal viseltetvén a kormány iránt, a költségvetést elfogadja. Elismeri, hogy gazdasági válság van, habár nem szabad a helyzetet olyan sötét színben feltüntetni, mint azt az eddigi felszólalók tették az ellenzéken. Statisztikai adatokkal bizonyítja a bankok és takarékpénztárak utolsó 5 évi kimutatásaiból, hogy nem oly nagy az elszegényedés, mint a hogyan azt feltüntetni akarják. Nem folytatja a statisztikai adatok tárgyalását.

Madarász József: Pedig kár!

Pichler: Csak folytassa!

Arányi: Nem teszi azért, mert hiszen nem az a czélja, hogy kedvezőbb színben tüntesse fel gazdasági viszonyainkat, mint a milyenek, nem is akarja a külföld előtt elért sikereket hangoztatni, hanem inkább maga is elismeri, hogy nagy takarékosagra, tevékenységre, munkára és ovatosságra van szükségünk, hogy gyorsabban fejlődhesseken és haladhassunk. (Élénk helyeslés jobbról.) Jobban kell törekednünk és gyorsabban. Gazdasági helyzetünk javítására Elkerülhetetlennek tartja az adó reformját. (Helyeslés.) Oda kell törekednünk,

badar volt, hogy ez is bizonyította, hogy igazat mond.

A sors azonban még tovább is működött. Az ezredes órája, mely Platte hadnagy urral együtt, kissé tulságos gyorsasággal gurult Larkyn-né ő nagysága jól gondozott pázsitjára, mint az imént említettem, épp Larkyn-né ablaka alatt talált megtelepedni. Itt látta meg ő nagysága az órát a kora reggeli órákban, megismerte és magához vette. Hallotta, hogy Platte szekere hajnali két óraker felfordult, hallotta továbbá a hadnagy urat szitkozódni. Ismerte Platte-t és kedvelte. Megmutatta hát neki az órát és elmondatta magának az esetet, úgy, a hogy megtörtént.

A hadnagy ur nagyon rázta a fejét.

— Milyen gyalázat, — szölt. — Vén büns és még ilyen nagyra van a jámborságával. Isten igazában kedvem volna az órát elküldeni az ezredesnének és — magyarázatot kérni!

Larkyn-né fején keresztül villantak Laplace-ék, ismerte őket abban az időben, mikor még biztak egymásban és így szölt:

— Elküldöm neki az órát. Ráfér a leczke! Amde sohasem szabad megtudnia az igazat.

Platte sejtette, hogy az ő órája alighanem az ezredesnél van és azt hitte, hogy a zablaszijas Watterbury hazaérkezése, meg Larkyn-né egypár jó szava legfeljebb rövid ideig tartó házifergeteget fog eredményezni. Nem így Larkyn-né. Ő tudta, hogy minden csepp méreg jó talajra akad az ezredesné szívében.

A kis csomag meg egy rövidke levél, mely néhány megjegyzést tartalmazott ezredes uram különös látogatási óráiról, mihamar az ezredesné kezében volt; az ezredesné el-sirta bánatát; a saját szobájában önmagával tanakodott,

Ha volt asszony a nap alatt, a kit az ezredesné szent borzadálylyal gyűlölt, úgy Larkyn-né volt ez az asszony. Larkyn-né istentelen teremtés volt és „vén macskának“ csufolta az ezredesné. Ez utóbbi meg feltűnő hasonlóságot fedezett fel Larkyn-né és az „apokalypsis“ egy nőalakja között. (Megjegyzem, hogy az ezredesné volt az egyetlen, ki Larkyn-nét szidni kívánta, vagy merészelt. Az egész garnizon-okos, kedves asszonyka hírében állt.) Ennél fogva az a körülmény, hogy az ő férje, az ezredes, órákat hagyokat el egy ilyen „nőszemély“ ablaka alatt, még pedig olyan istentelen órájában a napnak, illetve az éjnek, párosulva késői hazaérkezéssel...

Mikor az ezredesné gondolkozásban ehhez a ponthoz ért, fölkelt és bement az urához. Az ezredes mindent tagadott, de beismerte, hogy az óra az övé. A felesége a lelkiüdvösségére kérte, mondaná meg az igazat. Az ezredes újból tagadott, de ezuttal megeresztett egy káromkodást. Az ezredesné ajkán megfagyott a szó, de csak annyi időre, mialatt az ember ötöt lélezkzik.

A mi aztán következett, arról hallgat a krónika. Női és hitvesi féltékenység! előrehaladt életkor és elröppent fiatalság érzete; mély

bizalmatlanság azon érv nyomán, hogy még az ujszülött gyermekben is annyi a gonoszság, a mennyit magával hoz a világra; keserű gyűlölet Larkyn-né iránt és az a mély vallásosság, melyben az ezredesné nevelkedett: mindezek eredményeképen jelentkezett ő nagysága szónoklata.

És az átkos zablaszijas Watterbury-óra ott ketyegett az ezredesné reszkető, fonnyadt kezében. Ebben a perczen, azt hiszem, átérezte ő nagysága is azt az eleven gyanut, melyet az öreg Laplace szívébe csepegtetett, a szegény Miss Haughtrey keserűségét és azt az emésztő bánatot, mely Buxton szívet marcangolta, a hogy ott látta elorsvadni a feleségét a szemé előtt. Az ezredes hebegett és megkísérelte a felvilágosítást. Akkor aztán észbe jött, hogy nem találta az óráját! a dolog egyre titokzatosabb lett. Az ezredesné felváltva szónokolt és imádkozott; végre belefáradt és eiment tanakodni a felett, hogyan irtsa ki a férje szívéből az erkölcstelenség fekete ördögét.

Mint látjuk, az eredendő bűnről szóló tan mély gyökeret vert az ezredesné szívében. Nem birt kételkedni, mikor a látszat is gyanuja mellett szölt. Nagyon sokat tudott és így a legvadabb következtetéseken nyargalt.

De ugy kellett neki! A gyanu megrontotta az életét, úgy, ahogy ő megrontotta Laplace-ékét. Nem bizott többé az ezredesben. Hátha — így gondolkozott vakbuzgó vallásosságában — már sokszor követett el ballépést. Hátha

hogy minden adózó igazságosan a maga valódi adóképessége szerint járuljon az ország terhehez. A ki szegény kevesebbet, a ki gazdag többet fizessen az eddigénél. (Élénk helyeslés jobbról.) De mindig igazságosan (Tetszés.) Ez javítani fogja mindenestre pénzügyi viszonyainkat. Nagy elismeréssel van a pénzügyminiszter iránt jeles és praktikus pénzügyi politikájáért. (Tetszés.) A pénzügyminiszter legutóbbi fényes expozéjában is számos bizonyoságot adta annak, hogy számol az ország gazdasági és pénzügyi érdekeivel egyaránt. Nagy bizalommal néz tehát az adóreform megvalósítása elé. A költségvetést — ismétli — elfogadja. (Élénk hosszas helyeslés jobbról. A szónokot számosan üdvözlük.)

Szünet után

Komjáthy Béla: A kormány politikáját az országra károsnak tartja. A pénzügyi politika súlyos helyzetbe sodorja az országot és a jövő veszélyeit beláthatatlannak tartja. A társadalmi béke fel van dülve, a deficit egyre növekszik és épen ez okokból nem fogadja el a költségvetést. Gazdasági bajainkról hosszasan akar szólni, előbb azonban a nemzetiségi viszonyokat vázolja. Mindenütt vakmerőben és vakmerőbben ütik a fel a fejüket a nemzetiségi igazgatók. Utal a szász városok hazafiatlan határozataira s a titkos ellenünk folytatott akna munkákra.

A néppárt ellen.

Komjáthy végül hangsúlyozza, hogy a kormány nem folytat nemzeti politikát. A nemzetiségi törvényt rosszalja.

Mandel Pál hevesen megtámadja a néppártot, a melynek sem államilag, sem történetileg nincs létjogosultsága s a mely a haza ellenségeivel szövetezik. (Óriási zaj a néppárton.) Szövetkezik Strossmayerrel, Luegerékkel...

Páder Rezső: Rágalom! Ez mind rágalom! (Nagy zaj.)

Mandel Pál: A néppárt feldulja a felekezeti békét. Sajnálja, hogy a néppártnak ma csalánkoszorút font, de a néppárt utjában rózsával sehohol nem találkozott.

(A néppárt folyton, hevesen gesztikulálva lármázik. A jobboldal helyesel és éljenez.)

A vitát holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

Krüger utja.

Páris, nov. 29. *Krüger* elnök szombaton utazik el Párisból és pedig Kölnbe, a hol vasárnapon át marad. Hétfőn Magdeburgon át Berlinbe utazik, a hova kedden délelőtt érkezik.

csak most rántotta le róla a leplet az irgalmas gondviseles és — bár méltatlan lenne is ilyen magas szerepre — csak eszközül használta fel Larkynét. Semmi kétség! A férje rossz, gonosz dereshaju csapodár. Ez ugyan kissé elhamarkodott ítéletnek látszik a huszéves házassági igában görnyedő, hűséges élettárs részéről; tény azonban az, hogy ha valakinek — legyen az férfi, vagy nő — öröme telik abban, ha rosszat gondolhat, vagy rossz híreket terjeszthet előtte teljesen közömbös lények felől, a vége az lesz, hogy a saját fajtájában sem hisz. — Azt is gondolhatnád, tisztelt olvasó, hogy az óra-inczidens sokkal csekélyebb, és közönségesebb, semhogy ilyen félreértésre adhatna alkalmat. Másrészt azt is régi időktől fogva tanítja a krónika, hogy az életben, meg a löversenyknél egyaránt a keskeny árkoknál, meg a levert sövényeknél történnek a legnagyobb szerencsétlenségek. Nemkülönbön látni olykor asszonyokat, kikből más időkben, más körülmények között, akár Jeanne d'Arc-ok válhattak volna, itt meg elemészti őket a háztartás ezer apró-cseprő baja. De hát ez más história.

Az ezredesné annál is inkább elkészerítette a gyanuja, mely oly szilárdan hitt a férjének gonoszságában. De hát igen sok volt a rovásán és így bizonyos kárörömmel szemléltek a boldogtalanságát. Pedig milyen kétségbeesetten erőlködött, hogy a garnizon előtt elrejtse. — Am a garnizon mindentudó volt — és szivtelenül kaczagott; maga Larkyn-né

A burok harczolnak

London, nov. 29. A *Reuter*-ügynökség jelenti Edenburgból 24-iki kelettel: *Dewett* megszállva tartja Dewettsdorpot, a mit annak jeléül tekintenek, hogy Fokföldre akar benyomulni, hogy legénységét kiégésztse. Az angolok ez okból megszállva tartják az Oranje folyó valamennyi átkeletét. A lovasság szaporítása nélkül kizárt-nak tartják, hogy Devettet elfogják.

Elintézett affér.

Konstantinápoly, nov. 29. A Vörös-tenger Koumh szigetén állítólag létesítendő új kőszénállomás ügyében nem német körökben azt állítják, hogy az erre vonatkozó tárgyalások azzal az eredménnyel végződtek, hogy Németország kirakhat szent a nevezett szigeten, de a raktár töröknek tekintendő. Német részről határozottan kijelentik, hogy ebben a tárgyban itt mostanában semmiféle tárgyalások nem folytak és a német nagykövetnek sem volt oka arra, hogy ezt a kérdést a szultánnal való legutóbbi audienciájára alkalmával szóba hozza. Az egész ügy az idevaló német körökre nézve el van intézve.

A kereskedőkért.

— A nyugdíjintézet eszméjéhez. —

Arad, november 29.

Egyetlen társadalmi osztály sincs annyira kitéve a mostoha idők viszontagságának, mint éppen a kereskedőosztály; viszont pedig egyetlen életpályán sem fejtenek ki egymással az érdekeltek olyan élet-halál versengést a mindennapi megélhetésért, mint a merkantilizmus terén. Ebben a sokszor kétségbeesett fegyverekkel vívott élethalál küzdelemben e tekintélyes társadalmi osztály tagjai, még ha közös érdekük megóvásáról van is szó, a legtöbb esetben, ellenség gyanánt állanak egymással szemben. Pedig mennyivel jobb lenne, ha érdekeik megóvására teljes szolidaritást vállalnának egymással. Az összetartás, a kollegialitás vajmi gyöngye lábón áll a kereskedői körökben s számtalan esetben megtörtént már, hogy valamely iparkodó, szorgalmas, becsületes kereskedő anyagi romlását, bukását a szomszédja agyarkodása idézte elő, akinek szemet szurt,

adta közre erős drámai hatással az óra-inczidens.

Egyszer-másszor hadnagy ur Platte, látva, hogy az ezredes még mindig nem tisztázta magát a felesége előtt, így szólt Larkyn-néhoz:

— A tréfa tullott a czélon. Mondjuk el az ezredesnének, hogy történt az eset.

Larkyn-né az ajkába harapott, rázta a fejét és esküdözött, hogy az ezredesné viselje csak el a baját úgy, a hogy tudja. Már most tudni való, hogy Larkyn-né könnyűvérű asszonyka volt, kinek szívében senki sem gyaníthatott mély gyűlöletet. Így hát Platte nem tett semmit; lassankint maga is azt kezdte hinni, hogy az ezredes azon éjjel valahogyan kirugott a hámból s jobb szerette, hogy idegen területen „fogadási órán kívül való csatangolásért”, tehát könnyebb vétségért ülnek törvényt fölötte.

Hadnagy ur Platte mihamar elfelejtette az egész óra-történet s rövid időre rá más garnizonba ment az ezredével. Larkyn-né pedig, mikor az ura szolgálati ideje letelt Indiában, hazament vele Angliába. Ő nem felejtett.

De Platte-nek igaza volt, midőn azt mondta, hogy a tréfa tullott a czélon. A bizalmatlanság és a visszavonás — melyet mi, külső szemlélői sem nem látunk, sem nem értünk — elsorvasztják az ezredesné és megkeserítik az ezredes életét. Talán valaha elébük jut ez mese. Ok tudni fogják, hogy minden szava igaz és megpecsételhetik egy csókkal a házi békét.

hogya a másik is ugyanazon árucikkkel mérészkedik kalmárkodni, aminőket ő tart raktáron.

Szó sincs róla, a kereskedelmi pályán is a legnagyobb mértékben tudják méltányolni a tisztességes igyekezetet, a becsületes ambíciót a komoly munkálkodást, de mihelyt ezek a cselekedetek a szemmel látható kenyéririgység szempontjából történnek, ezt csak kárhóztatni tudjuk.

A tisztességtelen verseny ellen kötetekre menő ujságczikkeket irtak már össze; a kereskedők szoros összetartásának megteremtéséről nap-nap után csak úgy hemzsegnék a különböző szaklapokban a tervezgető czikkek. S csodálatos, minél több papírost és nyomdafestéket fogyasztanak e problema fejtegetésében, annál ádázabb gyűlölséggel tör egymás existenciája ellen az egy szakmabeli kereskedő, a sarki krájlzlerostól kezdve, a finom metszett üvegbe égetett, aranybetűs czégtáblával és fényes portállal bíró kereskedőig egyaránt. Ami végtére természetes is, mert a szolid kereskedelem szempontjából annyira kívánatos együttműködést, az ország összes kereskedőinek erkölcsi testületté tömörülését sem ékes vezércikkekkel, sem az ezekhez való nyomdafesték elpocséklásával, hanem egyedül csak *tettekkel* lehet megteremteni.

S e tekintetben föltétlen elismerés és dícséret illeti a szegedi kereskedőket, a szegedi kereskedők köréből pattant ki legelőször a terv, hogy országos kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdíjintézete létesíttessék.

Milyen üdvös eszme, milyen hatalmas eszköze az ország kereskedőinek erkölcsi testületté való tömörülésének! S milyen nélkülözhetetlen intézménye a társadalom ama intelligens, tekintélyes osztályának, amely annyira ki van téve a mostoha idők, az esetleg bekövetkező rossz pénzügyi viszonyok nehéz viszontagságainak.

Ujabb argumentumokkal a tervezett nyugdíjintézet szükségessége mellett érvelni teljesen fölösleges, mert e tekintetben az élet számtalan szomorú példáját állította már élénk, hogy valamely kereskedő 30—40 éves szorgalmas, becsületes munkálkodása után, a pénzügyi viszonyok kedvezőtlen alakulása folytán, önhibáján kívül tönkrement s az élet viharán nagy küzdelmekkel keresztülgázolt, becsületesen megőszült agg kereskedő küzdelmes élete alkonyán koldusbottal a kezében, taposhatta végig hátralevő napjait. — Minálunk Magyarországon a tönkrement, a szegénységben élő elaggott kereskedőnek s a támasz és kenyérkereső nélkül maradó özvegynek és árváknak egyetlen segélyforrásuk sincs. Nem marad az ilyen szerencsétleneknek egyéb hátra, mint vagy a társadalom humanizmusára támaszkodva, életüket napról-napra keservesen tengetni, vagy pedig kétségbeesett elhatározással véget vetni a küzdelemnek, a kínos szenvedésnek, amire szintén számtalan példa van az életben.

S ez az a mi az intelligens magyar kereskedői karnak szegényére válik. Mert ha egy másik tiszteletreméltó osztálya a társadalomnak: az iparosok minden képzelhető módon tömörülnek, hogy sorsüldözze kartársaik a sorscsapásban, a szerencsétlenségben ne a nagyközönség könyörtületére szoruljanak, — miért ne tudnák ezt a társadalom tehetősebb osztálya: a kereskedők osztálya is megtenni? Talán azért mert a kereskedők egymással való versenyzése folytán nincs meg az a kapocs, amely szorosan egymáshoz fűzné e tiszteletre méltó kar minden egyes tagját.

A közös nyugdíjintézet létesítése minden esetben bensőbb, melegebb viszonyt teremtene a kartársak közt s módot nyújtana a sors csapá-

saitól meglátogatott kartárs gyámolítására támogatására.

A szegedi kereskedők a nyugdíjintézet szabályait akként tervezték, hogy minden kereskedő vagy alkalmazott 600 koronától kezdve 8000 korona nyugdíjat biztosíthat magának 80 évi szolgálat után. A rokkantsági díjat már a 3-ik év után fizetik. A díjat hónaponként kell fizetni. A férfi elhalálása után, a férfi nyugdíjának 60 százalékát kapja a nő. Sem a nő, sem a gyermekek biztosításáért külön díjat nem kell fizetni.

Ebből nyilvánvaló, hogy a nyugdíjintézet figyelme a legmesszebbmenőleg kiterjed biztosítottjai javára s kívánatos tehát, hogy az ország összes kereskedői mint egy ember sorakozzanak s mindent elkövessenek, hogy a nélkülözhetetlen, fontos intézet mielőbb létesüljön.

Hisszük, hogy Arad intelligens kereskedői lesznek az elsők közt, akik az intézet létesítése érdekében nagy lelkesedéssel csatlakoznak szegedi kollegáikhoz.

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Berlin, november 29.

Waldersee grófnak 25-én kelt távirata szerint Mühlenfels hadoszlopa ezen a napon Pekingbe érkezett. 27-éről a következőket jelenti Waldersee gróf: A sok portyázás, amelyet valamennyi nemzetbeli csapatok végeznek, úgy látszik, lassankint meghozzák a kívánt megnyugvást. Gyakran előfordul, hogy távol eső falvak maguk kéri a csapatok kiküldését a boxerek ellen való védelmükre.

Páris, november 29.

A Havas-ügynökség jelenti Pekingből: A francziák folytatják Pecsili tartományban a boxerek kitakarítását. 21-én egy kis hadoszlop heves küzdelem után elfoglalta a Paotingfutól délnyugatra levő Talikucsu falut, amelyet a boxerek megszállva tartottak. Az ellenségnek nagy vesztesége volt. A francziák közül is megsebesült tíz ember, köztük három súlyosan. A sajtó egy részében a francia katonák állítólagos kegyetlenkedéseiről elterjedt hírek teljesen valótlanok. A francia csapatok nagyon humánusak, amit a kínaiak is elismernek azal, hogy melegen fogadják a francziákat és legszívesebben a francia zászlót tüzik ki.

Washington, november 29.

A külügyi hivatal táviratilag felszólította Conger pekingi követet, hogy közölje a pekingi követek között létrejött megállapodások szövegét. Conger mindaddig nem fogja aláírni a megállapodásokat, míg Mac Kinley elnöknek alkalma nem lesz az okirat tartalmának megismerésére és annak megváltoztatására, hogy összhangzásba hozza az Egyesült-Államok politikájával. Már most is teljes bizonyossággal állítható, hogy az egyezség mostani alakjában nem fog valóra válni. A legutóbbi napokban a hatalmasságok között folyt eszmecsereben főleg arról volt szó, hogy tanácsos-e ultimátumot intézni Kinához és kifejezetten az ultimátum szót használni. A pekingi követek, úgy látszik, e mellett nyilatkoztak. Egyes kormányok azonban körülbelül egy héttel ezelőtt eltérő nézetnek adtak kifejezést. Japán volt az első állam, amely mérsékelt politikát ajánlott. Kedvezően fogadták ezt a felszólítást az Egyesült-Államok, Franciaország, Oroszország és hihetőleg Anglia is. A külügyminiszeriumban azt beszéltek, hogy néhány angol és amerikai konzul olyan esetekben, amikor honfitársaik vagy államuk érdekei kárt szenvedtek, követeléseiket nem Pekingben terjesztették elő, hanem közvetlenül a tartomány alkirályához fordultak kártérítésért és pedig a legtöbb esetben sikerrel.

Washington, november 29.

A haditengerészeti miniszeriumban ma kijelentették, hogy a *Kentucky* hadihajó Konstantinápolyba való kiküldésének nincs ellenséges jelensége. Hir szerint az Egyesült-Államok konstantinápolyi ügyvivője és a porta között folyó tárgyalások menetéből azt lehet következtetni, hogy a hittérítők követelése és a kharputi amerikai konzul exekutorja dolgában kiegyezésre kerül a dolog.

London, november 20.

A *Daily News* jelenti Sanghaiból: Seng taotáj úgy nyilatkozott, hogy *Kvangsuhszun*, a kit sanghaji taotájnak szemeltek ki, nagyon tehetséges hivatalnok és egyszersmind az idegeneknek barátja. A *Standard* jelenti Sanghaiból: Az özvegy császárné, mint most beszél, Szinganfuban akar maradni, ellenben beleegyezik, hogy a császár visszatérjen Pekingbe, mihelyt a béke helyreáll. *Liucsutang* csekiangi kormányzó, a kinek hivataloskodása alatt a csucsai hittérítőket fölkoncizolták, más hivatalra való jogosultságának föntartásával elmozdították állásától. Utódja *Juntouji*, Csekinag tartomány legfőbb pénzügyi hivatalnok lett. A *Morningpost*-nak jelenti Sanghaiból: A szinganfui állami magtárakban csak hat hétre való eleség van, a melynek fölhasználását már megkezdték. Nemsokára éhinség lesz érezhető.

Pétervár, november 29.

Zerpicki tábornok, a sanhaikvani különítmény parancsnoka azt táviratozza, hogy a *Nahimov* czirkálójának egy 20 főnyi partraszálló csapata Levsin hadnagy parancsnoksága alatt november 17-én résztvett a sanhaikvani különítménnyel a kelet-mongolországi püspök, husz hittérítő és 3000 keresztény család fölcsabadításában, a kiket 10.000-nél több boxer és kínai katona ostromolt. A matrózok 250 versznyi utat tettek és nagy segítséget nyújtottak a különítménynek. A golyószórók a harcban kitűnően működtek.

London, november 29.

A *Morningpost* jelenti Pekingből tegnapelőtti kelettel: Minthogy a követek kijelentették, hogy nincsenek megelégedve a legutóbbi császári rendelettel, mely a bűnös hivatalnokok megbüntetéséről szól, *Li-Hung-Csang* és *Csing* herceg táviratot intéztek a császárhoz, a melyben figyelmeztetik, hogy a követek messzebbmenő intézkedéseket követelnek, mint a milyenek a rendeletben vannak és hogy a császárnak vagy személyesen kell visszatérnie Pekingbe, vagy más valakit kell megbízni, a ki helyette Pekingben tárgyaljon. A távirat végül hangsúlyozza, hogy a tengernagyok a Jangce folyón már előkészületeket tesznek arra, hogy megakadályozzák az udvar számára rendelt élelmiszrek elküldését. *Liukunji* alkirály is intézett az udvarhoz memorandumot, a melyben a tengernagyok tevékenységéről ad hírt.

Hongkong, november 29.

Kantoni jelentések szerint Szvicsounál a keleti folyó mellett még igen sok fölkelő van, a kiknek azonban nincsenek lövészeik.

London, november 29.

A *Morningpost* tudósítója, a ki Paotingfuból visszaérkezett Pekingbe, azt jelenti lapjának, hogy Paotingfuban *Ketteler* vezérőrnagy parancsnoksága alatt 3000-nél több német és *Builloud* tábornok parancsnoksága alatt mintegy 2000 francia katona van koncentráva, a kik a télen át is ott maradnak. Ugyanez a forrás jelenti, hogy *Uhtomszkij* herceg naponta tárgyal *Lihungcsang*-gal és néha *Csing* herceggel is. *Uhtomszkij* azt kívánja, engedjék meg Kinának, hogy maga kormányozza magát és az idegen érdekek a kikötőkre szorítkozzanak, míg Kína olyan reformokat nem léptet életbe, hogy az idegenek oltalmazását elvállalhasa.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: *Angot*, operetta. (Páratlan bérlet)
Szombat: *Marót bán*, tragédia. (Páros bérlet)

Angot.

— November 29. —

A mai operetta-előadás alkalmából a képzetet szárnyakat kapott és visszarepült két évtized előtti időbe, amikor még a régi színházban volt a magyar színművészet tanyája. Mily nagy idő telt el azóta — egy új generáció nőtt fel újabb viszonyok között és ez újabb korszak gyermekei gyönyörrel hallgatják az öregebbek meséit az akkori színház műsoráról, színészeiről és színházi élményeikről. Mennyivel másképp volt akkor minden, mennyivel szebb, tisztességesebb volt a szórakozás és mennyivel teljesebb és tökéletesebb volt az, amit a színpad nekünk nyújtott.

Két évtized! A tudomány, a technika korszakot alkotó vívmányaival felemelte az emberiséget a tökéletesedés piedestáljára; a művészet nem remélt tökélyre emelkedett — de ép oly arányban sülyedt a kedély, pusztulásnak indult az izlés, és a megsemmisülés felé hanyatlott a tiszta erkölcs.

Tanuul hívom fel mindazokat, akik az akkori színház közönségét képezték, mondják meg nekünk, van-e okunk büszkélkedni azzal a különbséggel, mely az akkori és a mostani színház között mutatkozik? Az akkori műdarabok, zeneművek nem keresték az érzékiséget, nem istápolták annyira a kényeztetést, nem költötték fel a ledérség utáni vágyat és a színház nem ment tönkre, sőt gyarapodott és virult.

A husz és néhány év előtti *Angot* vezet ezen elmélkedésre és midőn ~~ma is a színház~~ *Lecocq* bájos melódiái csak megerősödik bennünk az a meggyőződés, hogy vissza kell térnünk a múltba, ha a modern iránytól végre megundorodtunk. Ott igaz gyönyörűséget talál a már elfásult kedély, valódi élvezetre bukkan a nemesebb írást fogékony lélek.

Ez az, amiért hálással üdvözljük *Angot* asszony leányát, a csarnok hölgyeit, a direktorium elleni összeesküvőket, kiknek pajzansága, naivitása, bohósága, éneklése és tánca már annyi élvezetet szereztek. És hálással üdvözlünk *Lecocq* muzsájának többi gyermekeit: *Giroflét* és *Giroflát*, *Marjolaint*, *A kis herceget*, *A szép perzsa leányt*, *A nap és a holdat*, *A kertész leányt* és nem bánjuk, ha mellettük sutba kerülnek az operett-irodalom modern termékei, melyeknek zenéje ép oly sivár mint aminő gyalázatos és trágár a szövegük.

A mai *Angot* nem vesztett semmit üdeségéből és nagyjában ép úgy, mint az előadás részleteiben teljesen kielégítőnek bizonyult. Dicséretet érdemel az operett minden egyes szereplője. Első sorban áll természetesen *Clairrette* személyesítője *Rédei Szidi*, ki a nehéz soubrette szerepet valódi virtuozitással játszotta az énekrészeket pedig művésziességgel adta elő. Az operában szerzett érdemeihez méltóan sorozhatja *Clairrettjét* és amikor a közönség majdnem minden jelenését, énekszámát zajosan megtapsolta és szép virágcsokorral kitüntette, ebből a művész azt a meggyőződés merithette, hogy az igazi érdemet közönségür méltányolni és elismerni tudja. Énekművésztének kiváló jelét adta a második felvonás betét-dalának, a staccato-polka, eléneklésével játékanak tökélyét pedig bemutatta a harmadik felvonás veszekedés; jelenetével.

Parlagi Kornélia mint *Lange* kisasztalgyönyörűen énekelte; szép énekszámait kelő érvenyesültek; őt is zajosan megtapsolták.

virágcsokorral kitüntették. *Tolnayné* Angot anyóról szóló dalát jól énekelte.

Nem könnyű vállalkozás volt *Boda* részéről Ange Pitout eljátszani és énekelni; de megbirkózott a nehéz feladattal derekasan; csak valamivel több élénkséget mutasson, hisz a forradalmár népénekben buzzognia kell a vérnek. *Fenyéri* (Larivaudiére) bár úgy látszik erősen megvan hülve, ami a harmadik felvonás duettjében volt különösen kiérezhető, nem rontott az ensemblen. A szójátékai azonban hurotosabbak nálánál. Nem tudjuk, hogy a szövegben benne van-e: „ege ászában” — esze ágában helyett; de ha benne van törölje ki, ha nincs benne, akkor hagyja el. Kisebb szerepükben jók voltak még *Érczkövi* és *Hegyessy Carolus*.

* **Horváth Paula** elszereződése. *Horváth* Paula, a kolozsvári színház színésznője, a jövő év virágvasárnapjától kezdve *Makó* Lajos társulatához, Temesvárra szerződött.

* **Cecília-ünnepély.** Az aradi zenekedvelők egyesülete által az 1833. évben alapított és fenntartott aradi zenede december hó 2-án, vasárnap délelőtt 11 órakor *Cecília* ünnepélyt rendez a Krispin teremben. A műsor a következő: 1. sz. Karéek: a) Oh én anyám — finn dal b) Doina: Román ballada, előadják *Szeghő* Sándor tanár vezetése alatt a zenede növendékei. 2. sz. Beriot 105. mű: hegedün előadja *Dörre* Jenő, a zenede növendéke, zongorán kíséri *Sághi* Emilia tanár. 3. sz. a) Schubert F. *Szárny* virág b) Becker: Tavasz dal éneklő: *Antalfy* Giza, a zenede növendéke, zongorán kíséri *Szeghő* Sándor tanár. 4. sz. Weber: Hangverseny darab zongorán előadja *Keresztes* István a zenede növendéke, második zongorán kíséri *Sághi* Emilia tanár. 5. sz. Karének: Magyar népdalok előadják *Szeghő* Sándor tanár vezetése alatt a zenede növendékei. A bemenet díjmentes.

Agyonvert özvegyasszonyok.

(Kettős gyilkosság Szentesen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 29.

Szentestről borzalmas büntény híre érkezik. A hír szerint egy ember két védtelen asszonyt *baltával agyonvert*, aztán, hogy eltitkolhassa a bűnét, mind a két asszony eltemette.

A tettet tiz nappal a büntény után fedezték fel. A kutyák szakadatlan hangos ugatása figyelmeztette a szomszédokat, hogy baj van a tanyán. — Mikorra a két asszony holttestét fölásták, a gyilkosnak már nyoma veszett.

A kettős gyilkosság részletei a következők:

A Szentesen-donáti tanyákon négy holdas kis birtokon lakott özv. *Szántó* Mihályné, 36 éves asszony. *Szántóné*, mivel unalmasnak találta egyedül az életet, magához vette *Katona* György napszámot. Ezenkívül még özv. *Faragó* Pálné kofával osztották meg a kisdud tanyalakást.

Katona a házörző szerepét játszotta a két asszony előtt. Csakhogy amikor esténként olvasgatták a napikeresetet, czéloggattak arra, hogy hej, nem jól van az, hogy olyan erős, egészséges ember, mint *Katona*, nem dolgozik. *Katona* tényleg a gazdát szerette volna adni és arra törekedett, hogy a két asszony ne ismerjen más célt, minthogy ő minél könnyebben élhessen. Ellenben a két asszony a házörző szerepét úgy értelmezte, hogy *Katona* ne csak a harapós kutyától, de az élet bajaitól is védje őket. Szóval segítsen keresni konyhára valót.

Bár az ember lustasága miatt a viszony lazult valamennyire, a két asszony mégsem mert volna, hogy épen *Katona* teszi el őket a

láb alól, akiben ők életük és házuk őrzőjét látták.

A legrutabb büntény nyomja *Katona* György lelkét. A büntényt, mely csak most derült ki, körülbelül november 10-én követte el.

Katona éjjel fölkel az ágyból és fejszével agyonverte a két mélyen alvó asszonyt, özvegy *Szántó* Mihálynét és özvegy *Faragó* Pálnét. A szó szoros értelmében szétverte a fejüket, minthogy a tüzelő fát szétdarabolják. A gyilkos még azon éjjel két zsákba gyömöszölte a megölt két holttestét. A tanya udvarán mély gödröt ásott, abba dobta a zsákba gyömöszölt holttesteket. Aztán betemette a gödröt. A lakásban eitüntette a vérnyomokat, lefeküdt és aludt, mint a ki jól végezte dolgát.

Vagy két-három napig adta a gazdát a tanyán. A szomszédok át-átszóltak:

— Hej, Gyurka! Hát hol a két asszony?

— Elment a klinikára, Budapestre. *Szántóné* beteg, *Faragóné* pedig elkísérte jószívűségből, — úgy mondta — legalább egyszer az életben megnézi Budapestet.

A szomszédok a fejüket csóválták.

Másnap azzal hittegette *Katona* a gyanakvó szomszédokat, hogy levelet kapott Budapestről *Szántónétól*. A postás ám megczáfolta *Katonát*. A gyanu nőttön-nőtt.

Olyan sajtáságos vonyitással ugattak a kutyák pár nap óta a donáti tanyákon, hogy a szomszédoknak a háta borsózott. Különösen éjjeleken át borzalmat keltő volt ez az ugatás. Azon a tanyán, melyről a két asszony eltűnt, a kutyák minden éjjel gyülekeztek és folyton egy helyen kaparták a földet. Ott nyihákolnak, vonyítottak hajnalig.

A szomszédok előtt az is föltűnt, hogy *Katona* kövekkel akarja elriasztani a kutyákat, de hasztalan, mert a dühös állatok megkergették. Végre is a gyilkos elmenekült a borzasztó helyről.

Pár napig állt már üresen a tanyaház. A szomszédok előtt föltűnt, hogy nem látják sem a két asszonyt, sem *Katona* Györgyöt. Ellenben a kutyák folyton ott gyülekeznek és szakadatlanul ugatnak.

A gyanu végre annyira megérlelődött, hogy néhány szomszéd ázni kezdett. Ástak, ástak, míg rábukkantak a zsákokra. Mikor a borzasztó leletet napfényre hozták, mindjárt *Katonára* gyanakodtak. De az már elmenekült. Most sem tudják, hol van

Winckler István kir. ügyész, amint értesült a büntényről, azonnal intézkedett, hogy *Mikovich* alügyész a helyszínén megjelenjék. A bíróság részéről *Szeless* albiró vezeti a vizsgálatot. A szegedi rendőrség részéről *Rainer* József főkapitány személyesen vezeti a gyilkos nyomoztatását.

Az aradi szövögyár újabb tárgyalás alatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 29.

A múlt években zajos vitát keltett a városi közgyűlésen egy angol társaságnak az a terve, hogy *Aradon* szövögyárat létesít. A törvényhatóság — bizonyos kikötésekkel — hajlandó volt engedményeket adni a gyár részére, hogy az felállítható legyen s a helyi ipart, kereskedelmet emelje, — de azóta elhallgatott a tervezet. Már-már azt hittük, hogy az angolok mást gondoltak és végkép lemondtak az aradi gyár eszméjéről, most azonban arról értesülünk, hogy újból kezdik a tárgyalást s egész komolyan hozzálátanak a gyár megvalósításához.

Tudósítónk megbízható helyről szerzett értesüléseit a következőkben mondja el:

Az Aradon létesítendő szövögyár ügyében *Liverpoolból* az igazgatóság több tagja *Mayer* W. H. vezérigazgató élén december hó 10-én érkezik Budapestre, hol a kereskedelemügyi miniszteriumban *Hegedüs* Sándorral fognak tárgyalni. E tervek legfontosabbjait, úgy mint a szervezést, igazgatást és az építésre vonatkozókat már *Hegedüs* Sándor miniszter jóváhagyta és így a kivitelnek nagyobb akadály nem áll útjában.

A nagykerterjedésű gyári épületre az angol mérnökök két tervet dolgoztak ki. Az egyik terv szerint az építési munkálatok 1901. márcziusában vennék kezdetüket. Tekintve a nagy munkaerőt, mely a vállalkozók rendelkezésére áll június havában már teljesen készen állana a gyár, úgy hogy abban a hóban már működését meg is kezdheti. Az építkezés keresztülvitelét *aradi vállalkozóra bizzák*, aki a londoni mérnökök terve szerint dolgoznék.

A gyár belső felszerelése: a hatalmas lendítő gépek és a fonók már teljesen elkészültek és az említett időre azokat *Manchesterből* Aradra szállítják, úgy, hogy itt csak az összeállítás munkája marad. A czégnak *Liverpoolban*, *Manchesterben* és *Oportóban* vannak ilyen vállalatai és az aradi gyár ezeknek a mintájára készül. E társaság Aradon kívül még *Kolozsvárott* is létesít ilyen szövögyárat, mindjárt azután, hogy az aradi működését megkezdette.

A czikkék előállítására vonatkozólag az angolok aradi kereskedőktől mintákat vásároltak össze azon árucikkkekből melyek itt a legnagyobb mértékben vannak elterjedve és azokat *Liverpoolba* küldték megbirálás végett. A szakértők abban állapodtak meg, hogy az aradi gyárban chifont, pamut-cikkkeket, szövetet és — ha haszonnal jár — gyapju és félselyem szöveteket fognak előállítani.

Az angolok a fővárosban csak pár napig időznek. December közepén már Aradon lesznek, amikor a közelebbi teendőket fogják megbeszélni az aradi vezetőséggel.

A gyár helyét illetőleg határozott megállapodás még nem jött létre, de ez is eldőlt akkor, mikor az angolok itt lesznek. Ugy a kormány, mint — erejéhez és a viszonyokhoz mérten — a város is támogatni fogja e készülő ipartelep, mely nem csak Aradnak, de az egész délvidék kereskedelmének és iparának lényeges fellendítője lehet, ha gyártmánya és vezetése beválik.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kereskedők körének választmánya ma este egyeleti helyiségében *Tedeschy* Viktor elnökle alatt rendkívüli ülést tartott, melynek főtárgya az új titkár választása volt. — Az elnök előterjesztésére ez állásra *Faragó* Rezső hirlapíró választotta meg egyhangulag. Előterjesztették ezután a kereskedelmi kamara átiratát, melyben arra kéri az egyesületet, hogy a taglétszámáról, a kör czéljáról és lendületéről írásbeli előterjesztést tegyen. *Sarlot* Domokos főkapitány jubileumán a kör küldött-ségileg fogja üdvözlését tolmácsolni.

SPORT.

+ Az Aradi Torna-egyesület választmánya folyó hó 20-án d. u. 7 fél órakor a lyceumi tornacsarnokban ülést tart. Fontos tárgyak lévén napirenden, a választmányi tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri az elnökség.

Az Aradi Tornaegyesület folyó évi december hó 1-én, szombaton, a Millenium vendéglő külön éttermében a torna- és vívóévad megnyitása alkalmából és az ujonnan belépett ta-

gok tiszteletére, társas vacsorát rendez, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívhatnak. A társas vacsora 8 órakor kezdődik. Etkezési étlap szerint.

Kettős öngyilkosság Aradon.

(Szerelmi dráma egy mulatóhelyen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 29.

A példa hat. Különösen, ha egy kissé romantikus. És vonz romantizmus nélkül is, csak legyen ami elképzeltesse a romantikát. Az pedig, ami elképzelte: a műveltség, vagy műveletlenség egy foka. Mert hiszen csak képzelet az egész, a valóság: két lövés, mely rosszul talál, s utána egy élet... Nyomorúságos, megbélyegző, szegényen teli. Persze ekkor aztán a lövés az oka, hogy miért nem talált. Mert a gondolat szép volt: ketten egyszerre. Az isten se tudná szebben intézni. De arra nem érdemes bízni, mert az csak halált küld, romantikát nem...

Ime itt van a közelmúltban a Monti-Váray eset. Nem-e képzelet-szülte? Csak hogy ott a valóság a halál volt, itt meg a nyomorúságos élet. Ahhoz azonban, hogy nyilvános örömházban, a pénzzel fizetett kedves ölelő karjai közt lövöldögessünk egymás életére, a romantikának is van szava. Itt csak az öleléseket lehet bérbe venni, az életet nem. Ott csak szerelmet árulnak, életet nem. Erőszakkal elvenni valakinek az életét, már nem romantikus dolog...

Ma délután tizenkét óra után Aradon, a Hajó-utca 4-ik szám alatt lévő mulatóhelyen, a ház egyik udvari szobájából többször ismétlődő lövések zaja hallatszott ki. A zaj a ház népe a szobába sietett. Az ajtó azonban zárva volt, s fel kellett feszíteni, mert azt a kopogásra, kiabálásra ki nem nyitották.

A szoba Faragó Róza tizennyolcz éves leány szobája volt, kihez kevéssel azelőtt egy vendéget láttak bemenni. Az ajtó feltörése után eszméletlenül állapotban találták a szobában az ágyban fekvő leányt és udvarlóját: Dikker Miksa pinczért, mindkettőt szivük táján lött sebekkel.

Azonnal a városházára telefonáltak segélyért, honnan Posgay Lajos dr. tisztii főorvos és Bedő Árpád ügyeletes rendőrtiszt ment ki a helyszínére. Az orvos a sebesülteket gyógykezelés alá vette és megállapította, hogy a leányt a szive és a bal hónalj táján érték a lövések, egy lövés nem találta. Dikker Miksa pedig, ki saját magára is háromszor lött, mellének bal oldalán sérült meg. Mind a hat lövés közvetlen közlől történt.

Az orvos előbb a súlyosabban sérült és erősen vérző Faragó Rózát vette ápolás alá és a sebekre kötést alkalmazott. A férfi nem vérzett, sőt csakhamar eszméletére tért és nézte, hogyan kötözteti a főorvos a sebeket.

Elmondta Dikker, hogy a szerelmesével való folytonos civakodások készítették e végzetes tette. A főorvos és a rendőrtiszt kérdéseire előadta, hogy háromszor lött a leányra revolveréből s azután saját magára. Tettét megbánta és kérte az orvost, hogy segítsen ha csak lehet az ő Rózáján.

Eközben egyre biztatta, vigasztalta a szerencsétlen leányt ilyen szavakkal:

— Te életben maradsz, Róza, de én meghalok... Bocsás meg...

A sebesülteket a kórházba szállították. A leány állapota veszélyes, iszonyu fájdalmi vannak, Dikker azonban, kinek borda-csontjaiban a golyók megakadtak, a körülményekhez képest jól érzi magát. A testben a legnagyobb valószínűség szerint Röntgen-sugarakkal fogják a golyókat megkeresni.

Párbaj akadályokkal.

(A korán elsült pisztoly.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 29.

Vészi József országgyűlési képviselő, a B. N. főszerkesztője, egy hírlapi polémiából kifolyólag összekülönbözött Osztrólczy Géza trencsénmegyei főispánnal. A hírlapi támadás annyira kiélesedett, hogy az ellentéteket már csak lovagias uton lehetett elintézni. Összeültek mindkét részről a segédek s miután meggyőződtek arról, hogy a fegyveres elégtétel ki nem kerülhet, pisztolypárbajban állapodtak meg, melyet a felek ma délután voltak megvívandók a budapesti honvédségi laktanyában.

A két fél, a négy segéd s az orvosok pontosan megjelentek a kitűzött helyen. Vészi József segédei Vörös László és Feilitsch Artur br. országgyűlési képviselők voltak, Osztrólczy két katonatiszt: Hoffmann ezredes és Feszl őrnagy.

A vezető segéd annak rendje és módja szerint megtette a békítési kísérletet, de mind ennek nem volt eredménye, a távolságot kimérték, sors utján megállapították a helyeket s a küzdő felek kiállottak.

Mikor a vezető segéd a pisztolyokat átadta, így szólt:

— Figyelmeztetem az urakat, hogy két vezényszó lesz, az első: kész, a második: tüzelj. A fegyver ravaszát csak a második vezényszó elhangzása után szabad elrántani.

A szekundánsok elfoglalták szokásos helyeiket, az orvosok is hozzáálltak szerszámaik kicsomagolásához s halotti csendben elhangzott a kommandó:

— Kész!

E perczen Vészi is, a főispán is felhuzta a ravaszt. A következő pillanatban Vészi pisztolyán a ravasz visszapattant s hüvelykujját jelentősen megsértette.

A vezető segéd természetesen beállította a párbajt s miután meggyőződtek arról, hogy véletlen incidens játszott közbe, a felek újból állásba helyezkedtek s várták a vezényszót.

Hoffmann ezredes másodszor is kész-t vezényelt, de Vészi fegyverével ismét csak málor történt. Mielőtt ugyanis az ezredes a tüzelj vezényszót kimondotta, a pisztoly elsült, szerencsére a nélkül, hogy a golyó az ellenfélben kárt tett volna.

Erre a párbajt beszüntették. A katonatisztek kijelentették, hogy visszalépnék. Az affér lefolyásáról felvett jegyzőkönyvben azonban elismerik, hogy semmi inkorrekttség nem történt, mert Vészi fegyvere a második vezényszó elhangzása előtt véletlenül sült el.

A mint ez megtörtént, a főispán segédei: Hoffmann ezredes és Feszl őrnagy ajánlották Vészinek, hogy vonja vissza lapjában az Osztrólczy ellen sértőnek talált támadásokat s ezzel az ügy be lesz fejezve. Vészi a visszavonásra nem volt hajlandó.

Szell Kálmán miniszterelnök a párbaj befejezte után Osztrólczyt, majd Vészit, kihallgatáson fogadta. Vészi becsületbírásgot szándékozik kérni önmaga ellen.

A segédek este ismét találkoztak. A lekötött tiszték helyett, kik — mint fentebb említettük — visszaléptek, Osztrólczy részéről Horánszky Nándor és Gajáry Odön orsz. képviselők jelentek meg.

Vészi a segédeknek azt a kijelentést tette, hogy mivel most nem áll azon erkölcsi kényszer alatt, mint közvetlenül a ma lefolyt párbaj után, midőn Hoffmann ezredes arra akarta őt kényszeríteni, hogy ellenfelétől kérjen bo-

csánatot, de meg betekintett a jegyzőkönyvbe is, a melynek tanúsága szerint a segédek szintén véletlenül minősítették a pisztoly idő előtti elsülését; ezekre való tekintettel kijelenti, hogy az Osztrólczy főispánnal szemben lapjában használt kifejezéseket sajnálja és ellenfelét, kivel már fegyverrel állott szemközt, minden tekintetben tisztességes és teljesen kifogástalan embernek tartja. Végül hangsúlyozta, hogy erre kijelentése dacára is hajlandó fegyveres elégtételt adni a főispánnak.

E kijelentést jegyzőkönyvbe vették és azzal, miután az ellenfél segédei a kijelentésbe belenyugodtak, az egész ügyet befejezettnek nyilvánították.

HIREK.

Szökés.

— Panasz a határról. —

A határon megint elfogtak egy csapat embert, aki Amerikába készült. Nem valami bűn megtorlása elől akartak odamenekülni, hanem a nyomorúságuk elől.

Igy, ebben a formájában, megszokott hír ez s nincsen mit csodálkozni azon sem, hogy a hatóság odaállt a kivándorlók elébe és azt mondta: Vissza! Mert — sajnos általános baj ez is — a tengerentuli ügynökök révén hamis passzusra tettek szert s ezzel gondolták, hogy kijuthatnak. Mind ez benne volt már az ujságban és nem is igen lelne benne az ember egyebet szomorú, de mindennapos dolognál, ha ki nem emelné a sok hasonló eset közül egy jászó, egy asszony riasztó sikoltása.

Kikérdezték az otthon rekedt familiákat egyenként, hogy miért akart hát kivándorolni a családfő? A legtöbbje azt felelte, amit már tudunk: nincs kenyér, ott künn kerülhet s haza is jut belőle. De egy asszony, elkeseredett és fiatal, ezzel fakadt ki:

— Nem igaz. Szöknek előlünk a férjeink, mikor már ránk untak!...

Különös. Es akármennyire fásult is már a világ az ilyen érzékenykedésre, a mely lehet, valószínű is talán — nem tipikusan általános, mégis gondolkodóba ejti az embert. Mert ha vannak is más bajok, amik a szülőhazából idegen világba serkentik a nép alsó rétegének egy részét, sok-sok esetben lehet ilyen oka is, amit az a szegény elhagyott menyecske panaszol. Ez pedig nem kivándorlás, hanem csakugyan — szökés.

— A király Budapesten. Ő Felsége ma reggel 6 óra 5 perczkor rendes kíséretével Gödöllőről a fővárosba érkezett s 10 órakor általános kihallgatást adott. Délután 5 órakor udvari ebéd volt, a mely után Ő felsége 8 óra 15 perczkor ismét Gödöllőre utazott. Hogy a király meddig marad körünkben bizonytalan. A király hétfőn ismét bejő a fővárosba, amikor újból általános kihallgatást ad. A mai általános kihallgatáson megjelentek: Széchenyi Pál gróf, Wekerle Sándor, Károlyi Sándor gróf és Beniczky Ferencz főispán titkos tanácsosok; Zelénski Róbert gróf és Tabódy József kamarások; Csáky Károly gróf váci püspök; Korányi Sándor dr. egyetemi tanár; Arendt Lajos, Hanke Tivadar, Pistl Hugó, Tóth József ezredesek; Amon Endre, Hauer Vilmos báró, Merbiller Vilmos és Máriássy László alezredesek, Sebestyén Alfréd főhadbiztos, Szemere Albert dr.

A honvédelmi miniszter beteg. Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter néhány nap óta beteg. Baja nem komoly természetű ugyan,

de azért ágyhoz köti, sőt orvosai tegnap konziliumot tartottak, hogy az esetleg szükségessé váló könnyebb operációról megállapodjanak. Báró Fejérváry Géza egyébként jó színben van és friss lélekállapottal fogadja vendégeinek látogatását.

— **Az új koronaőr.** Mint lapunknak Budapestről táviratozzák, a koronaőri állásra, hirszerint, első helyen *Josika Samu* báró, második helyen *Szapáry Gyula* gróf van kandidálva.

— **Az Aradmegyei Takarékpénztár választmánya** ma délelőtt *Szathmáry Gyula* kir. tanácsos intézeti elnök vezetésével látogatott ülést tartott, melyen főleg a lapunk által már érintett azon tárggyal foglalkoztak, hogy az igazgatóság tagjainak számát négyről hatra emelik fel. Kimondták, hogy *december hó 16-ára* rendkívüli közgyűlést hívnak egybe, melynek napirendje a következő lesz: 1. Az intézet fennállásának meghosszabbítása, miután az alapszabályokban kikötött 30 év a folyó év végével lejár. A társulat újabb ötven évre fog megalakulni. 2. *Neuman Ede* elhunyt folytán megüresedett igazgatói helynek — melyet az alapszabályok értelmében a választmány ideiglenesen töltött be — végleges betöltése. 3. Az alapszabályok módosítása oly értelemben, hogy az igazgatók száma felemeletik. 4. *Ring Géza* vezértitkár előléptetése *ügyvivő igazgatóvá*.

— **Az aradi villamos vasut.** A kereskedelemügyi miniszter az *aradi közúti vaspálya és téglagyár* részvénytársaságnak az üzemében lévő vasúthálózatból egyrészt az *Andrássy-téren* kiinduló és a *Deák Ferencz-, kápolna-, fejse-utczákon* és *bodrogi-uton* a csálai erdőnél fekvő vadászlakig, másrészt a *Boczkó-utczai* vágányból kiágazólag az *óvár-téren* át, a *Maros-folyó* áthidalásával és *Uj-Arad* község fő-utczáján át a magyar kir. államvasutak *Uj-Arad* állomásáig vezetendő villamos vasútvonalakra, hivatali elődjének az 1899. évi január hó 23-án kelt rendeletével kiadott és múlt évi november hó 16-án kelt rendeletével meghosszabbított előmunkálati ingedély érvényét, a lejáratától számítandó *további egy év tartamára* újból meghosszabbította.

— **Athelyezett vasuti fogalmazók.** A kereskedelemügyi miniszter *Éjszaki Károly* aradi és *Barta Zsombor* dr. kolozsvári vasuti üzletvezetői fogalmazókat saját kérelmekre kölcsönösen áthelyezte.

— **A Mittelmann-gyár és a miniszter.** *Tedeschi Viktor* és társai tudvalevőleg megfélembeték a város köztörvényhatósági bizottságának azt a határozatát, melylyel kimondotta, hogy a volt *Mittelmann-féle* gyárat megveszi. A felebbezésre ma érkezett meg a belügyminiszter válasza, mely a közgyűlési határozat jóváhagyása mellett a felebbezést *elutasítja*. E szerint a *Mittelmann-gyár* a város tulajdonába megy át.

— **Gyászmise Mária Terézia királynőért.** Ma van *Mária Terézia* királynő halálának százharzadik évfordulója. Ebből az alkalomból a budapesti tudományegyetem délelőtt 10 órakor gyászmisét mondott az egyetemi templomban, újjáalapítójának lelkiüdvéért. A templomot gyászszalágvonták be, szentélyében pedig királyi koronával díszített ravatalt állítottak. A gyászistentiszteletet *Várossy Gyula* dr. pápai praelátus végezte fényes papi segédlettel. A misén jelen voltak: *Ponori-Teurewk* Emil prórektor, *Breznay Béla* dr. hittudományi-, *Mariska Vilmos* dr. jog- és államtudományi-, *Bókay Árpád* dr. orvostudományi- és *Medveczky Frigyes* dr. bölcsészettudományi dékán, a tanári kar és az egyetemi ifjúság egyrésze.

— **Leikészi jubileum Szirmay János buttyini** k. k. plébános — mint már említettük — a napokban ünnepli husz éves jubileumát annak, hogy a községben lelkészkedik. Hívei

nagy óvációt készülnék rendezni a közbecsülésben álló plébánosnak. Ma, csütörtök este a *Korona* vendéglőben a tiszteletére bankettet rendeztek. A tulajdonképeni ünnepség pénteken lesz, a mikor *Szirmay* lelkész társával *Te Deum*-ot mond. A hívek csinos emléktárggyal készülnék meglepni a plébánost.

— **Házasság.** *Luxander Géza* cs. és kir. méneskari főhadnagy szombaton, december hó 1-én délelőtt vezeti oltárhoz *Csaban Koczizky* Alicze kisasszonyt, *Koczizky János* csabai ügyvéd s földbirtokos és neje szül. *Keller Irma* bájos leányát. Mint násznagyok: *Salacz Gyula* kir. tanácsos, Arad város polgármestere és *Kelen József* pozsonyi kir. kulturmérnök, a menyasszony nagybátyjai fognak szerepelni.

— **Hittanárnó a polgári leányiskolában.** Az iskolaszék mai ülésén *Salacz Gyula* polgármester, az iskolaszék elnöke bejelentette, hogy a polgári leányiskolánál *Tajthy Jenő* hittanár szembetegsége következtében a hitoktatásban változás állott be, amennyiben helyette *Boros Dóra* tanítónőt bízták meg a hitoktatással.

— **A népszámlálás.** A városházán már minden előkészület meg van téve a népszámlálásra. A kiküldött népszámláló-biztosoknak *kedden* d. u. 3 órakor *Kádás Kálmán* tanácsos, vagy *Kilényi József* alszázvevő előadást fog tartani.

— **A hol a csár betegen fekszik.** *Miklós* csár betegsége egyszerre az európai érdeklődés központjába állította a livádiai kastélyt, melyről eddig vajmi kevés szó esett, noha három nemzedék óta egyik legkedvesebb rezidenciájuk az orosz uralkodóknak. A kastélyt *II. Sándor* vásárolta a gróf *Potocki* családtól, de azóta az akkor még egyszerű épületet sok melléképülettel nagyobbitották meg. A kastélyt háromszáz holdas nagy park veszi körül, melynek beosztása egészen angolos, de növényzete keleti. Olajfák, czedrusok, ciprusbokrok változnak benne mindenféle dísznövénynyel, a melyek között különösen sok a *chrysanthem*. A park egyik zugában forrás fakad, neve: *Venusforrás* és az ebből kiinduló patak kanyargós mederrel keresztül-kasul szeli a kertet. A fák közül itt is, ott is egy-egy épület kandikál elő, melynek falait nagyrészt befutotta a vadszőlő. Az egyik villa, melyet *III. Sándor* építtetett, a bakcsiszeráji tatárpalotának a mása, míg a tulajdonképeni csári rezidencia kívülről meglehetősen egyszerű épület, melynek egyik homlokzata a tengerre néz, a másik pedig a hegyek felé tekint. A tengerre néző homlokzat előtt nagy pázsitos tér van, melynek közepén hatalmas szökőkút ontja a vizet, míg a másik homlokzatnak nagy fák biztosítanak folytonos árnyékot. Legérdekesebb része a kastélynak egy verenda, mely kínai módon van beburorozva, a termék azonban, noha el vannak látva minden kényelemmel, egyszerű berendezésükkel alig sejtetik, hogy itt a világ egyik leghatalmasabb uralkodója van otthon. A csár állapotáról egyébként ma *megnyugtató* távirat érkezett.

— **Halálozás.** Ószinte részvételt vettük az alábbi gyászjelentést, a mely *Pálffy Ferencz* volt ügyvéd és 48-as főhadnagy elhunytát tudatja.

Öz *Pálffy Ferenczné* szül. *Szilberleitner* Lujza a maga, ugy számos nagy rokonsága és jó barátai nevében is fájdalomtelt szívet tudatja forrón szeretett felejtethetlen férje, illetőleg rokon *Pálffy Ferencz* volt ügyvéd és 1848—49-es honvéd főhadnagynak folyó évi november hó 28-án d. u. 5 órakor életének 76-ik és boldog házasságok 37. évében rövid szenvedés következtében történt jobblétre szenderültét. A megboldogult földi maradványai folyó hó 30-án d. e. 10 órakor *Aulich Lajos-utca* 11. számú házból a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben lévő sírhelyen örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig a boldogult lelki üdvéért folyó évi december 1-én reggel 8 órakor fog a

a főt. *Minorita-atyák* templomába az egek Urának bemutatni. Arad, 1900. november hó 28. Béke hamvaira!

— **A hivatalos lap „érdekessége.”** A hivatalos lap nyomdájában mára jelent meg kísértékép az a kis, felvágott füzet, mely a képviselőházban tegnap elhangzott beszédeket gyorsírói feljegyzés alapján szóról-szóra tartalmazta. Ha ezt az újítást elfogadja a képviselőház, a kis füzetek a hivatalos laphoz mellékelve, ezentul minden képviselőházi ülés után megjelennek.

— **Sub auspiciis regis.** Kolozsvárott *Zsiflinszky Mihály* államtitkár a király képviselőtében ma felavatta sub auspiciis regis doktorokká *Reinhold Béla* orvostanhallgatót és *Flórián Károly* ügyvédjelöltet. Előbbi a fertőző betegségekről, emez a magántulajdonról tartott doktori értekezést.

— **Veray János Blahánénál.** *Hazafi Veray* János „a haza koszorús vándor-lantosa” beállított ma *Blahánéhoz*, „a Mit — ugymond — levélben már üdvözölt ugyan”, de hát neki volna még valami mondanivalója, mi velhogy új „költeményt szerzett.” Hegyesre pödört bajusszal, fényes ráncos csizmában, fokossal a kezében lépett a szalonba, s a művész elé állva, összecsapta sarkantyus csizmáját és patetikus hangon szavalta el „*Blahánéhoz, a haza énekes bronzgyalához*” címzett ódáját. A szavalás végeztével átnyújtotta a nyomtatott papirost a művésznőnek a ki meghatva köszönte meg a nem várt ovációt.

— Hát édes Veray — szolt hozzá — mivel viszonzom én a maga szép versét, a melylyel...

Tovább már nem beszélhetett, mert *Hazafi Veray* alázatos hajlongással szolt közbe:

— Hazám nagy művésznőjétől elég lesz nekem egy — korona.

És zsebrerakván a kért összeg dupláját, fejére csapta árva leányhajas süvegét és elment — *Hegyi Arankához*.

— **Jan szky temetése.** Bécsben szerdán délelőtt 10 órakor temették el legnagyobb egyszerűséggel, minden katonai pompa nélkül *Janszky Lajos* altábornagyot. A beszentelésnél csak a család tagjainak szűk köre, továbbá *Seemann* vezérhadbíró, a hadügyminiszterium negyedik osztályának főnöke és a vezérkar két tisztje volt jelen.

— **Harmincz millió korona.** Bécsből táviratozzák: *Rotschild*-csoport a nehény nap előtt átvett harmincz millió magyar korona-járadékot teljesen eladta.

— **Visszafogadott egyetemi kortag.** A budapesti Egyetemi Kör megrendszabályozása ügyében a rektorhelyettes december 8-ára rendkívüli gyűlésre hívta össze az egyetemi tanácsot. *Bókay Árpád* dr. orvostudományi dékán, a ki a megrendszabályozás dolgában a rektor teljeshatalmu meghatalmazottja, ma arról értesítette az Egyetemi Kör elnökségét, hogy *Possewitz Sámuel* nézve a kitiltást visszavonja és megengedi, hogy a nevezett az Egyetemi Kör helyiségeit továbbra is látogathatja.

— **Uj állami tanító.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Seidel Vilmos* okleveles tanítót a *borosjenői* állami elemi népiskolához rendes tanítóvá kinevezte.

— **Meggyilkolt sportsmann.** *Monte-Carlo* közelében ma szenzációs gyilkosság történt. *Arion Jenő*, a híres Sportsmann, a játékeremből kerékpáron lakására indult. Az uton álarozos rablók rohantak rá, a kik revolverlövességgel leterítették, aztán kirabolták. A gyilkosság az egész Rivieran kínos feltűnést kelt.

— **Már későn!** A temesvári kórházban néhány hét óta fekszik *Grossmann Miksa*, volt kereskedő. A szerencsétlen 42 éves ember tüdőgümőkórban szenved és napjai meg vannak számlálva. Már alig vesz magához táplálékot

és rendkívül gyenge. Grossmann valamikor jobb napokat is élt. Volt szép, fiatal felesége, a ki azonban néhány év előtt a nyomor beáلتakor tőle Oroszországba szökött. Nem hallott azóta a hűtlen asszonyról semmit. Tegnap, hosszú idő után érkezett meg róla az első hír a szerencsétlen, már csak végső óráit élő beteghez. Az asszony, ugy látszik, mégis megbánta bűnét és 1000 rubelt küldött neki azzal a kéréssel, hogy jöjjön azonnal utána Oroszországba, Moszkvába. Neki ott kitűnően megy a dolga, énekesnő és már szép vagyona lett szert. Kérve-kéri férjét, hogy bocsásson meg neki vétkéért, melyet most minden tekintetben jóvá akar tenni. A szegény ember nagy lelki gyönyörrel olvasta hűtlen, de megtérő hitvese sorait és azonnal utnak akart indulni, mit természetesen megakadályoztak. A szerencsétlen nem tudja, hogy milyen emésztő kór pusztít testében s csak néhány napja van még hátra. A kórház igazgatósága ma levélben értesítette a *Lehmann* Márta név alatt szereplő asszonyt, hogy már késő a megbánás, mert férjének az — életből csak néhány napja van hátra.

— **Halál a vivóteremben.** Orsováról írják: Az orsovai állami iskola vivótermében *Sümegh* Vilmos kincstári erdész többedmagával gyakorolta a vivást. Egyszerre letette a kardját, ami nem volt szokása és a terem sarkából vésznyelte a többieket. Néhány perc múlva tá-molyogni kezdett és egyszerre csak leesett a földre. Az előhívott orvosok már csak a halálát konstatálhatták. Szívszélhűdés ölte meg.

— **Vízbe zuhant vonat.** *New-York*-ból táviratozzák: A Pittsburg és Cleveland között közlekedő expresszvonat Deaver (Pennsylvania) mellett a vasuti töltés alámosása következtében *kisiklott*. A gőzmozdony, a posta- és máhako-csi az *Ohio*ba zuhant. A személykocsik kisiklottak, de a töltésen maradtak. Az utasoknak nem történt komolyabb bajuk. Egy szolga vízbefult, négy vasuti hivatalnok megsérült.

— **Baleset-e, vagy gyilkosság?** Nagy-Ajta háromszékmegyei községben titokzatos esetről beszélnek mostanság. *Kónya* Miklós főszolgabíró kiküldte kocsiját az állomáshoz, hogy az esti 9 órakor érkező Domokos öcscsét hazahozza. Tíz óra felé vértől borítva megérkezett a kocsi, egy Mócsi nevű székely suhancz *Kónya* nélkül. A főszolgabíró kérdésére csak annyit tudott a kocsi mondani, hogy az urfi megérkezett a vonattal, fel is ült a kocsira, de hogy merre van, azt nem tudja. Magáról is csak annyit tudott mondani, hogy az uton a földről nagy nehézen fölemelkedett, hazafelé indult, míg az uton megtalálta a kocsit, melyen aztán hazajött. Lámpásokkal ellátott emberek azonnal utnak indultak, s az apáczai állomáshoz érve, a főszolgabíró öcscsét a pamlagon találták ülve és vértől borítva. A hozzá intézett kérdésekre nem tudott feleletet adni. *Kónya* Domokos és a kocsisfiu még három nap múlva sem nyerték vissza eszméletüket. Sokan *rablógyilkosságot* látnak a titokzatos esetben.

— **A legújabb irodalmi stílus.** Egy előkelő budapesti napilap regénycsarnokában fölfedeztük ma a legújabb irodalmi stílust. És ez nem valami új dolog, egyszerűen visszaterés a régi patriarchális fél-multhoz, a föltételes módhoz, amelyen nagyapáink és szepapáink irtanak vala. A pesti lap szellemes fordítója ugyanis a következő nyelvezettel ültetett vala át magyar nyelvre egy német történelmi regényt:

„A meissen herczog, aki ezen hiradásra ugy gondolá, legjobb lesz, ha maga jár utána menten, mifele az állapot ezen emberrel, mikor lovagok és csatlósok kíséretében nemsokára megjelenek, azt látná, hogy az utczákon, amik Kohlhaas lakására visznek, mérhetlen embertömeg gyülekezik vala. A hiradás, hogy itt az öldöklő angyal, aki tüzzel és vassal kergeté a nép zsarnokait, egész Drezdát, a várost, meg a külvárost, talpra állítá; a kíváncsi tömeg tolakodása elől el kelle reteszeln az ajtót és az ifjak az ablakokra kapaszkodának, szemügyre veendő a mordályogatót, aki odabenn rostokol vala.“

Ezen a nyelven folyik az egész „regény.“ Tehát mégis csak igaz, hogy mi sincsen új a nap alatt!

— **Végrehajtói kinevezés.** A m. kir igazságügyminiszter *Küchler* Sándor aradi kir. törvényszéki díjnokot a nagyhalmágyi kir. járás-bírószághoz végrehajtóvá nevezte ki.

— **Tizenegy éves öngyilkos.** Egy alig tizenegy éves iskolás gyerek, *Baranyi* Antal követett el Makón öngyilkosságot. Az apja házában a padlásán felakasztotta magát s mikor ráakadtak, már régen halott volt. A szerencsétlen gyerek tettének az okát szülői, sem hozzátartozói még csak nem is sejtik. A legvalószínűbbnek — mint mondják — az látszik, hogy a gyerek a *Papp* Béla felakasztásának a históriáját elolvasva, azt akarta kipróbálni, hogy miképpen megy végbe az akasztás, hurkot készített s az, miután nem tudott segítségért kiáltani, megfojtotta. Egyéb oka nem lehetett. A kis gyerek hulláját ma temették el.

— **A brüxi katasztrófa.** *Brüx*-ből táviratozzák: A Pluto-aknában tegnap 39 vajú szállott le. Az a hir, hogy a duki kerületben s *Guttman*-aknában nagy katasztrófa történt, koholmányoknak bizonyult. Ma 160 vajú közül 120 és 110 rezsimunkás közül 92 szállott le, ugy, hogy már csak 58 munkás sztrájkol. A többi bányákban mindenütt dolgoznak. A legutóbbi katasztrófa dolgában a vizsgálóbíró már befejezte a vizsgálatot. Minthogy a sztrájkoló munkások nagyobb része ma reggel leszállott, a Pluto-aknában újra megkezdődött a bányászat. A békéltető bizottság szombaton fog megalakulni. A nyugalmat semmi sem zavarta meg.

— **Felsült zengeráj.** Selmezbányán óriási falragaszokon hirdették, hogy a Hungária-szállóban esténként nagyszabású német orfeumi előadásokat tartanak. Az ottani bányászakadémia hazafias ifjusága elhatározta, hogy a német tingli-tangli társulatot erélyesen rendre fogja utasítani. Még sem járja, hogy egy hazafias magyar városban a német muzsa fészkelje be magát. Az ifjuság mindjárt az első előadásra nagy számban jelent meg. Mikor aztán a zengeráj egyik női tagja éppen a legmeghatóbb hangon iparkodott a közönség tetszését kivívni, felhangzott az akadémiai ifjuság rémes fütyülése, kaczaja s tartott mindaddig, míg a művész vissza nem vonult. Természetesen a rendőrség is beleavatkozott a dologba, de az ifjuság mégis elérte célját, mert a művész-trupp másnap, nem vágyakozván hasonló babérokat aratni, csomagolt és távozott.

— **Matrózok halála.** Manilából táviratozzák, hogy a *Josefite* segédczirkáló-hajó Guam sziget mellett áldozata lett a taifunnak. A hajó elsüllyedt és öt matróz odaveszett.

— **Talált embercsontok.** Budapesten a fürdő-utca és József-tér sarkán folyó építkezésnél ma délelőtt a vízvezetési munkálatok miatt két méternyi árkot ástak a napszámosok. E közben az ásók kemény tárgyakba akadtak s a mint a munkások tovább ástak, igen sok embercsontra, koponyára, bordára bukkantak. A csontok között korhadtt fadarabok is voltak, a melyek minden valószínűség szerint a koporsók maradványai. Az esetet bejelentették a rendőrségnek, a mely a csontokat bevitette az antropologiai intézetbe. — A csontok legalább 50—60 évesek s valószínűleg temető maradványai.

— **Agyonlőtte a kedvesét.** Egy szép leány szomorú tragédiáról értesítenek bennünket. Tamási községben még most is megvan a régi magyar szokás, hogy téli estéken a fiatalok a fonóban jön össze. Tegnapelőtt este mint rendezesen, ott volt a szép *Szücs* Borcsa is, a falu egyik legszebb leánya, aki aznap délután a táncban összeveszett a szeretőjével, *Balla* Sándorral. A többi legény a fonóban tudta, hogy mi történt *Szücs* Borcsa és *Balla* Sándor között s mindegyik iparkodott a szép leány szívéhez férközni. Különösen *Hajdu* Imre fejtett

ki nagy buzgalmat, ki nemrégén megkért leányt, de kosarat kapott. Ballának azon csakhamar besugták, hogy *Hajdu* Imre nagyszürön adogatja fel a *Borcsa* orsóját. Balla azonban ugy tett, mintha mit sem törődne a laggal. Este 11 óra tájban mentek szét a talok. *Szücs* Borcsát *Hajdu* Imre kísérte hazalé. Amint a sötétségben beszélgetve haladt egyszerre lövés dördült el és *Szücs* Borcsa czal bukott a földre. *Hajdu* nyomban vissza-dult megnézni, ki volt a gyilkos, de nem tá-sekit, ezután felemelte a vérző leányt, akit a tulról ért a gyilkos golyó és hazavitte a szü-hez, ahol tegnap reggel meghalt. A csendőrelfogta *Balla* Sándort, ki a vallatás során beismerte, hogy ő gyilkos, de nem a leányt, nem *Hajdu* Imrét akarta lelőni, csakhogy a tétségben czélt tévesztett.

— **Elfogott sikkasztó.** Egy szerencsét embert fogott el tegnap *Pataky* Károly náradi rendőrfogalmazó. A hajdan jobb nákat látott, uri családból való *Agoston* Béla, szerencsétlen szenvedélye, az italozás követke-tében lett a rendőrség foglya. Egyik kö-vármegyénél előkelő állást foglalt el, a honn-részség miatt fegyelmileg mozdították. Ettől kezdve aztán züllött fokról-fokra. M-körübelül 10—12 éve segédjegyzősködés-tartja fenn magát, de szerencsétlen szen-délye miatt mindenünnen hamar továbbított. Az utóbbi időben aztán ez a szenvedélye a nyira erőt vett rajta, hogy ha nem volt mi-innia, sikkasztott. Legelőször Hátszegen vette el a bűnt, elsikkasztván a kezére biz-hivatalos pénzből. Mikor aztán kijózanodott bűnének tudatára ébredt, megszökött. In-*Reketyefalvára* ment segédjegyzőnek. Itt is sikkasztott 70—80 koronát s innen is elszö-*Igy* aztán két helyről is, a sátor-alja-ujhe kir. törvényszék és a hátszegi szolgabíró á-is körözve lett. Ez idő óta bujdosik a m-tévelyedett ember. Napszámos munkát végz-csakhogy kikerülje az igazságszolgáltatást, vég-re itt Nagyváradon utóirta a nemzisé-taki fogalmazó, a megküldött személylei-alapján, reá ismert és letartóztatta. A szer-csétlen ember egy vékony, nyári ruhában, hidegtől és éhségtől egész el volt kényszered-mikor bekisérték. Mohón falta a neki hoz-a szalonnát és kenyeret. Holnap fogja *Gerő* min t. főkapitány átkisérteni a kir. ügyész-hez, hogy Sátor-Alja-Ujhelyre elszállítsák.

— **Apolóni-tanulók feivétele.** A mag-vörös-kereszt egyesület a tulajdonát ké-p-*Erzsébet*-kórházban 1901. január hó 1-én betegápolóni tanfolyamot nyit. Az ürese-ben levő 10 ingyenes helyre pályázhat min-kifogástalan erkölcsű nő, aki testileg és e-lemileg e magasztos hivatásra alkalmas 20—40 életév között van. A folyamodván-akár közvetlen, akár a fiok-egyesü etek u-az egyesület igazgatóságához (Budapest ker. kecskeméti-utca 5.) legkésőbb folyó-december hó 20 áig intézendők, ahol a k-lebbi feltételek is megtudhatók. A kérvény-mellékelni kell: a) keresztlevelet, illetve a-könyvi kivonatot, b) ha az illető kisl-vagy férjezett, a férjnek, szülőknek-gyámnak beleegyezését, c) erkölcsi nyitványt és hatósági bizonyítványt a f-módó családi viszonyairól és foglalkozásáról-hiteles bizonyítványt arról, hogy magyarul esetleg más nyelven beszélni, írni és olv-tud s kellő felfogási képességgel bír és e) e-ségi és himlőoltási bizonyítványt. A-*tanfolyam* és gyakorlati oktatás hat hónapig tart. idő elmúltával minden tanuló képesítő-gát tesz.

— **Nádler** Lajos divatruházában nyílt külön osztály, hol karácsonyi ajándékoknak alk-czikkek eladatnak, valamint maradékok is se-divat szövetek parchetekben, méltó hogy a n-zönség ezt megtekintse.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására h-hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkere-urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265-képviselőséggel runáztuk fel, ki elfogad-den a nyomdánkat, valamint az Aradi K-kiadóhivatalát érdeklő megbízásoknak.

A „tanbetyárság” Aradon.

(Az iskolaszék ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 29.

Érdekes ülése volt ma délután a város iskolaszékének. Szóba került a *testi fenyítés* alkalmazása az aradi iskolákban, a „tanbetyárság” mely a fővárosban ilyen cím alatt annyi vitatkozásra szolgáltatott okot.

A mai gyűlésen *Salacz Gyula* polgármester mint az iskolaszék elnöke hozta szóba a dolgot. Tapasztalta — ugymond — hogy az aradi iskolákban is alkalmazza néhány tanító a testi fenyítéket, ami tudvalevőleg az idevonatkozó utasítások szerint épen nem, vagy csak különös esetekben engedhető meg. Indítványozza a polgármester, hogy hivassanak fel a tantestületek, hogy a *testi fenyítéket* kellő mérséklettel csak ott alkalmazzák, ahol ez különösen indokolt.

Boros Vida ezzel szemben határozatilag kívánja kimondatni, hogy a testi fenyíték alkalmazásától általában tartózkodni kell. Felolvassa az utasításoknak ide vonatkozó 60. §-át, mely az ő álláspontját indokolja. A tantestületek pedig utasítandók ennek szigorú betartására.

Az iskolaszék felhívja *Millig József* felügyelőt, hogy e tekintetben hathatósan gyakorolja ellenőrzési jogát, az elnököt pedig felhatalmazza, hogy netalán előforduló esetekben a kellő eréllyel járjon el.

Ezek szerint nem lesz eztán bot az iskolában és nem lesz „tanbetyár.”

Érdekes tárgya volt még az ülésnek az elnök azon bejelentése, hogy egyes tanítók az előadásokra oly módon jelennek meg, amely nem illő a tanítás komolyságához: pipázgatva, otthoniasan. Utasították *Millig József* felügyelőt, hogy őrkdjék, nehogy ilyen esetek a jövőben is előforduljanak.

Török Gábornak egy félévre járó tandíj felét elengedték, négyét teljesen leírták.

Kornis Ilona óvónő négy heti szabadságot kért, melyet meg is szavaztak neki.

Salacz Gyula polgármester elnöklete alatt az ülésen jelen voltak: *Abrai Lajos*, *Almási T. Pál*, *Boros Vida*, *Bing Vilmos*, *Csák Czírjék dr.*, *Domonkos Lajos*, *Hegedüs László*, *Hász Sándor*, *Kristyóry János*, *Millig József*, *Magyary Ferencz*, *Müller Gyula*, *Marschall Lajos dr.*, *Péterffy Antal*, *Pozsgay Lajos dr.*, *Remetey Károly*, *Rieger Imre*, *Robitsek Agoston*, *Schuster Illés dr.*, *Tedeschi Viktor*, *Walder Gyula*.

TÖRVENYKEZÉS.

§ A tordai pénzhamisítók. Országos szenzációt idézett elő annak idején mintegy öthat hónappal ezelőtt, a kolozsvári kir. ügyészségnek a tordai pénzhamisítás ügyében eszközölt letartóztatása. Mindjárt a nyomozás kezdetén kiderült, hogy a pénzhamisító banda feje és mozgató eleme *Csongvay Béla* árvaszéki elnök és végzett földesur volt, kit négylovas hirtője és eszeveszett költségei révén Kolozsvárt még az utca gyerekek is ismertek. Majdnem hat teljes hónapon keresztül tartott a vizsgálat, mely most teljesen befejeződött, úgy, hogy a jövő hónap 10-én már meg is fogják tartani a végtárgyalást. Tekintve, hogy a pénzhamisítás államellenes bűncselekményt képez, nem az esküdtszék, hanem a törvényszék fog a *Csongvay Béla* és társai ügyében ítélni. A vád szerint a pénzhamisítók közel százezer forintra menő hamis tizest gyártottak.

§ A gummikerekek miatt. *Bottenstein* Ármín budapesti bérkocsis pár hónappal ezelőtt négy darab gummi kereket rendelt *Smayberger* Ármín ügynök közvetítésével *Berkovits Béla* kereskedőnél. *Berkovits* mielőtt a kerekeket el-

küldötte volna *Bottenstein*nak, kérdezősködött az utóbbi felől a rendőrségnél s itt azt az információt kapta, hogy *Bottenstein* csakugyan bérkocsiszám tulajdonos. Erre kiadta neki a megrendelt kerekeket részletfizetésre. *Bottenstein* csak egy ideig teljesített fizetéseket. *Berkovits* pörölni akarta, hogy pénzt mihamarabb megkapja, de ekkor megtudta, hogy *Bottenstein* csakis a bérkocsi számnak a tulajdonosa, bérkocsija azonban nem az övé, hanem a sógoráé, aki azt egy árverésen megvette. Csalás bűntette miatt került *Bottenstein* vád alá. Bűntügyét ma tárgyalta a büntetőtörvényszék *Cseke* bíró elnöklete alatt. Miután a lefolytatott főtárgyaláson nem nyert beigazolást, hogy a vádlott bérkocsitulajdonosnak adta volna ki magát *Smayberger* ügynök előtt, akinél a 240 forint értékű gummikerekeket megrendelte, a törvényszék dr. *Gruber* alügyész vád és dr. *Herz Mór* védelme után a vádlottat felmentette.

KOZGAZDASAG ES KÖZLEKEDES.

— A koronajáradék. A bécsi Pol. Cor-nak írják Budapestről: Tekintettel arra a kelendősegre, a melylyel az október végén átvett 10 milliónyi magyar koronajáradék találkozott, ugyszintén a befektetési papirok piacának általános javulására és a 4%-os magyar koronajáradék iránt nyilvánuló élénkebb keresletre, a mely czimletek a mostani árfolyam mellett fölöttebb kedvező kamatozást nyújtanak, a magyar általános hitelbank a vezetése alatt álló csoport nevében arra határozta el magát, hogy a még hátralevő 30 milliónyi koronajáradékra opciót gyakorol és ezzel befejezi a 120 millió koronára terjedő operációt. Az átvett koronajáradék eladása szabad kézből fog történni.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 29.

Déltőzsde. Buzakinálat kielégítő, vételkedv javult. Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba, változatlan arakon. Egyéb gabonaneműek változatlanok. Időjárás ködös.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisa	7.39—7.40
Buza októberre	7.57—7.58
Rozs 1901. áprilisa	7.15—7.16
Zab 1901. áprilisa	5.55—5.57
Tengeri 1901. májusra	4.93—4.94
Repcze októberre	—

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisa	7.36—7.37
Buza októberre	7.60—7.61
Rozs 1901. áprilisa	7.14—7.15
Zab 1901. áprilisa	5.54—5.55
Tengeri 1901. májusra	4.91—4.92
Repcze októberre	12.90—13.—

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	670.50
Magyar hitelrészvény	674.75
Leszámitóbank részvény	428.50
Rima-Murányi vasmű részvény	490.—
Oszták-magyar államvasutí részvény	663.50
Közuti vasut	594.50
Városi villamos vasut részvény	277.—

S z e s z ű z l e t.

— November 29. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 1/10, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslák 12 korona 50 fillér mmássánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 29. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 97 — 98 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 96 — 97 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 96 — 98 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban 92 — 94 fillérig. Közép páronként 240—280 kilogramm sulyban 90 — 92 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 86 — 88 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya véletli irányadónak.

Sertéslelészám. November 26-án volt készlet 35042 darab, november 27-én főlhajtott 503 darab, november 27-én elszállított 490 darab, november 28-án maradt készletben 35055 darab. Uzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, 1900. november 29.

Magyar aranyjáradék 4%	96.06
Magyar koronajáradék 4%	91.10
Magyar arany 4 1/2%	99.50
Magyar ezüst 4 1/2%	99.24
Magyar keleti vasut	98.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	91.26
Magyar italmegváltási kötvény	98.40
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyerevényorszjegy kölcson	167.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcson	140.—
Oszták papírjáradék	98.—
Oszták járadék ezüst	97.50
Oszták járadék arany	95.50
Koronajáradék	98.—
1860-iki államsorsjegyek	134.—
Oszták-magyar bankrészvény	1690.—
Magyar hitelbank részvény	671.—
Oszták hitelintézet részvény	666.—
Oszták-magyar államvasut	662.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.17
Német birodalmi marka	117.60
London	240.50
Páris	95.86

INGUSZ I. és FIA

15 év óta fennálló

könyv-

és papirkereskedését

át helyezte

Templom- és Kazinczy-utca fényesen átalakított

sarok üzlet-helyiségébe.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. I.-né urnó, Arad. Olvasóink, főleg pedig bájos olvasónink, sokszor vetnek fel egy-egy érdekes eszmét, vagy ötletet, a mit érdemes volna körülményesen megvitatni. Ma például Nagyváradról vettünk egy levelezőlapot, a melyen mindössze ez a pár szó olvasható:

Behatással van-e a szépségre a táplálkozás?

1900. nov. 29.

B. I.-né.

Kétséget sem szenved, hogy a női szépségre méltóztatott gondolni. Eppen ezért és mivel a kérdést különben is általános érdekűnek tartjuk, mielőtt a magunk véleményét elmondanók, sokkal kompetensebb helyre: olvasóninkhez fordulunk, hogy Nagysád kérdésére adják meg a feleletet. Azt hisszük, igen sokat lehet beszélni erről a témáról. A választásoknak szívesen adunk helyet.

NAPIREND.

November 30. Péntek. Róm. kath. naptár: András — Protestáns naptár: András. — Görög-keleti naptár (november 17.): N. Gergely. — A nap két 7 óra 12 perc, nyugszik 3 óra 54 perc. — A hold két délután, nyugszik délelőtt.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 759.4 milliméter, délután 2 órakor 757.9 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $0^{\circ} + 5.4$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 9.8$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 2, délután 2 órakor DK. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor felborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában Csepesség.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Nyugaton csapadék, hőemelkedés.

Szabadságharosi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Eraklye-museum helyisége mellett ülésterem.

December 1. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

December 2. Az aradi zenekedvelők-egyesületének Czeczrlia-ünnepélye délelőtt 11 órakor (Krispin-terem.)

December 3. Arad megye rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor.

December 5. A Kölcsey-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

December 7. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

December 9. Kubelik Jan hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

December 12. A Kölcsey-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

December 15. A Filharmonia-egyesület hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.) — Az aradi mérnök- és építész-egylet fölolvasó-estélye este 6 órakor (Központi szálló.)

December 16. Burmester Willy hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

December 19. A Kölcsey-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

REGENY-CSARNOK.

A kétlelkű ember.

— Regény. —

Irtá: **Groller Balduin.**

Az Aradi Közlönynek fordította:

Radó Issó.

[40]

(Folytatás.)

TIZENNYOLCZADIK FEJEZET.

Október 26-án este a Riegler-házban ismét tanácskozás volt az alapítandó menhely ügyében. Minden irányban nagy buzgalommal dolgoztak már. Az illető okmányokat már kiállították, aláírták és lepecsételték, az építési terveket végérvényesen megállapították már és a szervezési szabályokat alapos megvitatás után elfogadták.

A hangulat módfelett emelkedett volt. A szép munka betetőzését Scarpi vállalta magára, amennyiben ígéretet tett, hogy a menház előcsarnoka számára egy szobort készít karrarai márványból és a kis kápolna és ülésterem képeit is megfesti.

— Így ajándékoz egy király — szolt Alexandrine sugárzó arccal.

— Ezt éppen kegyednek nem volna szabad mondania.

— Az én érdemem bizonyára nem nagyobb az önénél.

— Lehet, hogy nem volna nagyobb, ha csak a pénzzel járulna hozzá, de kegyed az eszmét is adta! Aztán meg saját egyéniségét is lekötötte e tervnek.

— És ön nem, Scarpi ur? Az ön munkája nem igényli az ön egyéniségét.

— Ahhoz képest, amit ön ad, bárónő: az ifjúságát — az enyém csekélység.

A legmegindultabb Mündler dr. kormánytanácsos volt. De Riegler bárón is meglátszott, hogy mily öröm lakozott szívében. És így nagyon természetesen, hogy azt indítványozta, hogy az egész társaság maradjon együtt náluk vacsorára. Az estebédig terjedő időt fesztelen beszélgetéssel töltötték el. Az asztalnál a hangulat nagyon eleven volt.

— Nem is tudom — szolt örömmel a rendőrhadnagy — hogy oly kellemes dolog a női fegyenczek megmentése. Ohajtandó volna, hogy minél gyakrabban mentünk.

— Ezzel ismét elérkeztek az est témájához.

— Ez én reményeim nem nagyok — szolt a báróné, Alexandrine anyja. — En az hiszem, hogy a legtöbb bünt nem a nyomor, a szükség követteti el.

— Az az én véleményem is, báróné — szolt Scarpi. Mindent a hajlam tesz, mely az emberben él.

— Ezt akartam én is mondani — szolt a báróné. — A természetet nem lehet megváltoztatni.

— A reményt azonban még sem kell feladnunk — szolt a báró.

— De igen papa — vette át a szót Alexandrine — abban a perczen, mikor lelkünk mélyéből meg vagyunk győződve arról, hogy a remény csalóka — le kell mondanunk. Az emberi természetet egyszerre nem lehet megváltoztatni — az tény. De türelemmel sokra mehetünk. Es ha a sok kiszabadult fegyenc közül csak egy kettőt sikerül a jó utra térítenünk, munkánk már nem volt hiábavaló. Nem szabad arra gondolni, hogy a hozott áldozat arányban áll-e az elért eredménnyel.

— Nekem nagy tapasztalataim vannak e téren és nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy működésünknek lesz eredménye. Szám-talan példát említhetek, amely amellet bizonyít, hogy megrögzöttek látszó betörőket a tisztességes kenyérkereset pályájára tereltek.

— Látod édesem — szolt a báró nejehez fordulva — a mi dolgunk még sem oly reménytelen, mint ahogy te azt képzeled.

— Egy eset jut az eszembe, melyet ell kell mondanom — szolt Melk dr. — Önök tudják, hogy mielőtt állami szolgálatba léptem, hírlapíró voltam és mint ilyen tagja a *Concordia* hírlapíró egyesületnek. Az egyesület szolgája egy elbocsátott fegyenc volt, aki tíz éven át nap-nap után — néha sok pénzt kezelve — működött ott. Egy tetőtől talpig becsületes ember. A kör egy előkelő tagja R. lovag, mikor családja fürdőre utazott magához, vette a szolgát éjszakára. A nagy lakásban egyedül nem akart maradni, így hát a szolgát vette maga mellé, akiről nem tudta, hogy az börtön viselt ember. És a szolgálta hünen, becsületesen szolgálta ki az urát az egész idő alatt. Pedig ez az ember kettős gyilkosságot követett el 14 éves korában. Ez is példa arra, hogy rablógyilkos is lehet még becsületes ember.

Es ezzel egymásután elevenítették föl az ilyen és hasonló eseteket. A kormánytanácsos védenczenek Prugger Lőrincznek esetét beszélte el, aki valóságos minta ember lett. Azóta, hogy elkeült a fegyházból nem hallott róla, de hűségéért és becsületességéért a tűzbe tenné kezét bármikor.

Es épen ez időben, mikor a kormány tanácsos ily hízegően nyilatkozott róla, Prugger Lőrincz ugyanabban a házban, egy emelettel lejjebb a Riegler czég kasszáit dézsmálta meg.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— November 29. —

Fehér Kereszt szálloda. Moldovány Márk magánzó Petrozsény. — Székely Viktor író Budapest. — Start Dávid utazó Bodenbach. — Serbán Deme-ter utazó Bécs. — Wimmer József utazó Bécs. — Rosenberg Ignácz utazó Bécs. — Adler Gyula utazó Budapest. — Krecsmáry László gyógyszerész Budapest. — Grünberger Mór utazó Budapest. — Weisz Dávid utazó Budapest. — Kiss Zsigmond utazó Budapest. — Brokés József intező Mezőhegyes. — Buba Adolf utazó Bécs.

Központi Szálloda. Almay Olivér nagybirtokos Alcsill. — Peccol József erdőbirtokos Hátszeg. — Braun Ede malomigazgató Arad. — Petrovits Milán Mérnök Belgrád. — Stevovics Atchim mérnök Nisch. — Kohn Ferencz kereskedő M.-Jilje. — Paulovics Aladár hivatalnok Budapest. — Vlubauer Károly utazó Budapest. — Glück Bertalan utazó Budapest. — Bauer György utazó Bécs. — Pick Bertalan utazó Bécs. — Freund Henrik utazó Bécs.

Vass Szálloda. Hans Gáspár utazó Bécs. — Lukács N. utazó Budapest. — Schwartz Adolf utazó Bécs. — Fischer Antal utazó Bécs. — Brust Jakab utazó N.-Szeben. — London Ernő utazó Budapest. — Volfram Sob utazó Bécs. — Geller Adolf utazó Bécs. — Schwerdtfeyer Henrik Bécs. — Vurm Dániel utazó Prága. Reug János utazó Bécs. — Haas Henrik utazó Bécs. — Fischer Ede utazó Mikolcz. — Elek Miklós utazó Budapest. — Krassofsky Mi-

hály utazó Budapest. — Klein Herman utazó Temesvár. — Mangra Vazul püspöki helynök Nagyvárad. — Schobel József hivatalnok N.-Szeben. — Földes János kir. főerdész Tolna-Hidegkut. — Erber Sándor utazó Budapest.

Nádor szálloda. Humer János kir. uradalmi tiszt Csákova. — Kormos Géza ügyvéd Temesvár. — Szabovits Manó kereskedő M.-Sziget. — Mulutin Miklós tanító Cs.-Egyház. — Mulutin Ferencz lel-kész Kujed. — Kelemen Andrásné és leánya Szabadka. — Holya János községi jegyző O.-Szt.-Péter. — Száv János birtokos O.-Szt.-Péter. — Méhes Miklós birtokos O.-Szt.-Péter.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinól reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról dé. An	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délu. An	4.06
Radnág este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	—	Gyorsvonat délelőtt	8.23
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat d. u.	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

Városi színház.

Bérlet 61. sz.

Páratlan.

Pénteken, 1900. évi november hó 30-án

Angot asszony leánya.

Nagy operette 3 felvonásban. Irták: Clairvilli Sirandik és Coning. Zenéjét szerzette: Lecocq. Fordította: Vezéry O.

SZEMÉLYEK:

Larivaudière	Fenyéri Mór.	Louchard	.. Erczkövy K.
Pomponet	.. Rubos A.	Caget	.. Solyom L.
Angé Pitou	.. Boda F.	Guillaume	.. Czako V.
Lange	.. Parlagi K.	Amaranthe	.. Tolnainé.
Angot	.. Rédei Szidi.	Grevin	.. Szadai F.
Treniez	.. Hegyessi Gy.	Huszártiszt	.. Nemes S.

Kezdeté 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Értesítés.

A pilseni polgári sörfözde „Osforrás“

nevezett

téli sör

(Schankbier)

1 pohár 22 fillér
1 korsó 34 fillér

kimérése vendéglőmben 1900. december 1-jével kezdetét veszi; miért is bátorkodom a nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen kitűnő minőségű gyógy-sörre felhívni; egyben nagyrabecsült támogatásáért esedezni

teljes tisztelattal:

Szabó János.

„KISPIPA“ vendéglő.

Ma halászlé.

Zálogczédulákat,

tört aranyat, ezüstöt, mindennemű ékszeranyagot

a legmagasabb árban megvesz vagy más tárggyakká átcsere

DEUTSCH IZIDOR

órás, ékszerész, Templom-u., Minorita-palota.

Ugyanott mindennemű ékszeranyagok, arany-, ezüstművek, ezüst-éveszközök és pontosan járó valódi sweizi órák kaphatók. 3511

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a szél utcától a régi Maros-védőtől vonalig terjedő területnek 1901. évi január hó 1-től 6 évre való bérbeadása iránt folyó évi december hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 20 kor. évi bér. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1900. évi november hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

3255—1900. tkv. sz.

Árverési hirdetmény kivonata.

Az aradi kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Fischer M. végrehajtónak, Hintermayer Ágoston és neje végrehajtást szenvedő elleni 140 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő Aradvárosában fekvő a 4282. sz. tkvben A. + 2 sor alatt foglalt Választó-utcái 58 számú ház és telekből álló ingatlanra az árverést 1848 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi december hó 14-ik napján délelőtti 10 órakor ezen kir. tszéki palota 48. számú irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átseglyáltatni.

Kelt Aradon 1900. évi június hó 12-ik napján.

Az aradi kir. tszék mint tkvi

Zubor,

kir. tszéki bíró.

757/1900. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 3 pár lószerszám és 2 pár gyeplőszij szállítása iránt folyó évi december hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1 pár lószerszámra 63 korona, 1 pár gyeplőszijra 12 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van és ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1900. évi november hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

17041—1900.

Hirdetmény.

A magy. kir. mezőgazdasági muzeum igazgatóságának 1228/1900 megkeresése nyomán felhívjuk mindazon testületeket, egyesületeket, hivatalokat és egyeseket, hogy a kik mezőgazdasági vonatkozású műveket, folyóiratokat, terveket, képeket a nevezett muzeumnak felajánlják eziránt a muzeum igazgatóságával (Kerepesi út 72 szám) érintkezésbe lépjenek.

Arad, 1900. évi nov. hó 23.

A városi tanács.

756/1900. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a régi temető, az élőviz csatorna és a pécskai-ut által határolt 800 □ öl területnek, mint falerakó helynek 1900. évi december hó 15-től 6 évre való bérbeadása iránt folyó évi december hó 3-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: 480 korona évi bér. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1900. évi november hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Kérem vizsgálni a védjegyre!

Schutzmarke
B. Brady

Brády-Mária-Czelli
gyomorcseppek

KITÜNŐ HATÁSSAL BIR GYOMORBETEGSÉGEKNÉL.

Néklözhetlen, régóta hírnevet élvező étvágytalanságnál, gyomorgöngyögnél, kellemetlen szaga léleketvitelnél, vérszegénységénél, iszony és hányingerekénél, gyomorgöröcsknél, székmenyedések és szorulásoknál.

Ugyazinté főfájásoknál, a gyomor túlterhelésénél. Kipróbált gyógyszer giliszták és májbetegségek ellen. Mindezen betegségeknek a **Brády-féle Mária-Czelli gyomorcseppek** sok éven át a legjobb gyógyszereknek bizonyultak, miről száz és száz elismerő bizonyítvány tanuskodik. Egy közörséges palack ára használati utasítással 40 kr., kétszeres palack ára 70 kr.

A vásárlásnál határozottan **Brády-féle Mária-Czelli gyomorcseppek**et kérjünk és arra figyeljünk, hogy fenti védjegy és aláírás, valamint arra, hogy a régi hírneves valódi **Brády-féle** gyomorcseppek, melynek üvege 40 kr., dupla üvege 70 kr-ba kerül, kapjuk; míg az utánzatok, hamisítványok és értéktelen cseppek olcsóbb áron, 35 kr-ért adnak el.

Brády Károly Gyógyszertára a „Magyar Királyhoz” Bécs, I. Fleischmarkt I.

Főraktár: **Török József** Gyógyszertára Budapest, VI., Király-utca 12. Továbbá az összes Gyógyszertárakban. 234

Hirdetmény.

A néhai Hertschka Mór ösztöndíj alapítványának a polgári iskolára vonatkozó egy helye betöltendő lévén, az Aradvárosi polgári iskola azon növendékeit, a kik ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtják s tanulmányaik felől kitűnő, másik felől pedig jeles osztályzattal bírnak, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hozzám közvetlenül, vagy igazgatójuk útján 1901. évi január hó 10-ig benyujtsák.

Salacz,

kir. tan. polgármester.

3347/1900. tkv. sz.

3308

Árverési hirdetmény kivonat.

Az uj-aradi kir. bíróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Vajda István végrehajtónak Tuleszku Jován végrehajtást szenvedő elleni 200 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a temesvári kir. törvényszék. (az ujaradi kir. járásbíró) területén levő, Főregyházán fekvő, a főregyházi 181. számú tkvben A. I. 1—6. sorsz. (372—373), 575, (715—716), 771, 1340, 1539. hrsz. a. felvett 194. összeír. számú hazra, 800 □-öl udvarra és kertre és 9 hold szántóföldre az árverést 2948 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi december hó 29-ik napján délelőtti 9 órakor, Főregyház községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 294 korona 80 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átseglyáltatni.

Kelt Uj-Aradon, 1900. évi október hó 15-ik napján.

Az ujaradi kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Dr. Simonfay,
kir. aljbíró.

743—1900. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1901. évben szükséges vasanyagok szállítása iránt folyó évi december hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár árjegyzék szerinti egységárak.

Bánatpénzül leteendő 200 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1900. évi november hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

745—1900. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évben szükséges világító anyagok szállítása iránt folyó év december hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: a stearin gyertyára 1 korona 20 fillér a lámpa olajra 64 fillér kilogramonként.

Bánatpénzül leteendő 100 kor. készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1900. évi november hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Telephon 411.

Értesítés.

Telephon 411.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására
hozni, hogy **irodánkat**

Fábián-utca 6^a sz.

alá helyeztük át.

SZIRMAI ÉS NEUBAUER

3303

vállalkozók.

képviselői a magyar asphalt részvénytársaságnak.

Városi és megyei telephon 439.

Legszebb karácsonyi és ujévi

ajándékok.

Dus raktár dísz ezüst-
tárgyakban.

Szolid árak.

Weinberger Ferencz
Ékszerész, Arad, Központi szálloda.

Valódi jól szabályozott

Gentli zseborák nagy raktára.

Nagy raktár drágák és más ékszerekben.

Saját műhely!!!

Nijósásgokj

2988

1590—1900. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. jbiróság V. 828/1900. számú végzése által Podvinecz és t. czég jelentkezésére és több végrehajtató javára Schiebl Flórián és neje fakerti lakosok ellen 11400 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bírósággal le- és föl-foglalt és 794 koronára becsült butorok, gabona, és lovakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Fakerten, 38-ik szám alatt leendő eszközzésére 1900. évi december hó 1-ső napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1900. évi november hó 15. napján.

Ortutay,
bir. végrehajtó.

3307.

Glogovác községi jegyzői irodájában

1901. évi január hó 1-ső napjától
három

irnoki állás

lesz betöltendő; a község pénztárából utólagos havi részletekben fizetendő 600—600, illetve 480 korona javadalmazás mellett.

Pályázni óhajtóktól szakértelem és a német nyelv bírása megkövántatik.

Kellőleg okmányok felmutatásával Glogovác község előjáróihoz nyújtandók be.

Orody Nándor, jegyző.
Straub Péter, bíró.

666—1900. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szegedi kir. jbiróság 1900. évi Sp. III. 246/4. számú végzése következtében, dr. Szivessy László ügyvéd által képviselt, Sebők Mihály javára, Iritz F. Frieves ellen 11400 kor. s járulékaik erejéig 1900. évi augusztus hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján fel-foglalt és 1557 kor. becsült kávéházi és vendéglői butorok és bizalmas mentes pénzszekrény 1 láda acétkasza és egyéb ingók, Schwarz Ármán és János alapfoglaltató, ugy Schwarz Simon és fia Stolwerk testvérek, Frank Henrik fiai, M. Pécska községi aradi polgári takarékpénztár, Riegler József Ede, és a német-szt-péteri-népbank, fel-foglaltatók javára is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíró 1900. évi V. 296/2 számú végzése folytán 151 kor. 300 kor., 217 kor. 68 fil., 173 kor. 74 fil., 96 kor., 2500 kor., 750 kor., és 138 kor. 40 fil. és jár. erejéig alperes m-pécskai „Pécska városához“ címzett vendéglői helyiségében a láda, mely nézve pedig folytatólag a pécskai Dr. Ghebeles László ügyvéd házában leendő eszközzésére 1900. évi december hó 12. napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és fel-foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pécskán, 1900. évi nov. hó 22. napján.

Klein Henrik,
kir. bírósági végrehajtó.

3200

5133—1900. sz.

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint ezen főerdőhivatal kerületében az alább felsorolt vágások fatömegének eladása iránt, az alább irt helyeken zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni és pedig:

1. A berzovai m. kir. erdőgondnokság irodájában 1900. évi december hó 5-én d. e. 10 órakor a bezovai B. ü. o. musztesdi 20448 k. holdnyi vágásnak fakészlete.

Becsár tizennégyezerkettőszázhatvan (14260) korona 70 fillér: Bánatpénz 1426 korona.

2. A valemárei m. kir. erdőgondnokság irodájában 1900. évi december hó 7-én d. e. 10 órakor a valemárei D. ü. o. 448 k. holdas vágásfa készlete. Kikiállítási ár hatszázhuszonhét, 627 korona 30 fillér. Bánatpénz 63 korona.

Az árverési és szerződési feltételek a fentnevezett erdőgondnokságoknál valamint alólírott főerdőhivatalnál bármikor megtekinthetők. Szabálytalanul felszerelt valamit elkésetten vagy táviratilag benyújtott ajánlatok és utóajánlatok el nem fogadtatnak és az ajánlatok választása vagy elfogadása felett a kincstár tetszés szerint rendelkezik.

Lippán, 1900. nov. hóban.

3198

M. kir. főerdőhivatal.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár**DOMÁN SÁNDOR****Szabadság-tér 17.****Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár****DOMÁN SÁNDOR****Szabadság-tér 17.**

2769